

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și al Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XV nr. 709

vineri 24 mai 1963

8 pagini 25 bani

Primăvara oferă un mînat prilej pentru a studia florile pomilor fructiferi. Elevii Școlii tehnice hortivitice din Iași îl folosesc din plin

Excursie geografică

Pentru consolidarea cunoștințelor de geografie ale elevilor din clasa a III-a, Școala nr. 28 din Capitală a organizat cu ei, în această ultimă etapă a anului școlar, o excursie care a avut ca obiectiv principal vizitarea punctelor geografice mai importante de pe traseul București-Giurgiu.

În cadrul excursiei elevii au avut prilejul să observe direct numeroase elemente geografice despre care au învățat în clasă. Ei au văzut astfel frumoasa vale a Argeșului, întinsele cîmpii cultivate cu cereale, podul care traversează Neajlovul spre Călugăreni.

La Giurgiu elevii au vizitat portul și „Podul prieteniei” și au luat parte apoi la o călătorie cu vaporul pe Dunăre, în care au avut prilejul să observe lunca Dunării, cu fauna și flora ei bogată.

Excursia a ajutat elevilor să-și consolideze o serie de noțiuni de geografie învățate în clasă și a contribuit totodată la dezvoltarea dragostei lor față de patrie.

Inv. VICTORIA PIEPTAN

PREGĂTIRI PENTRU VACANȚĂ

Zilele trec pe nesimțite una câte una și, cu toate că în școli domnește în această perioadă atmosfera de muncă încordată caracteristică sfîrșitului de an școlar, nu-i elev pe care să nu-l fure din cînd în cînd gîndul spre mult așteptata vacanță. Pe ce meleaguri și-o va petrece? Încotro va porni cu rucsacul în spate? Elevii nu cunosc încă toate surprizele care îi așteaptă în însoritele zile de vacanță, dar acestea au și început să fie nu numai conturate, dar uneori chiar precizate pînă în cele mai mici amănunte. Căci de vacanță, de pregătirea ei se preocupă acum îndeaproape organizatorii săi, cei care sînt chemați să asigure sutele de mii de școlari de toate vîrstele zile de odihnă plăcute și atractive, pline de farmec și de bucurii. Pedagogii cu experiență își adună laolaltă priceperea, ingeniozitatea și fantezia, proiectînd pentru copiii patriei o vacanță de neuitat.

La secția de învățămînt a raionului 30 Decembrie din Capitală s-a format recent o comisie care cuprinde reprezentanți ai sfatului popular raional, ai secției de învățămînt și ai comitetului raional U.T.M., precum și cadre didactice cu multă experiență. Comisia a și alcătuit planul de muncă pentru lunile de vacanță. Unul din obiectivele importante ale acestui plan este recrutarea cadrelor didactice și a instructorilor de pionieri care vor conduce și îndruma activitatea de vară a elevilor. Au fost aleși în acest scop oameni cu experiență, cu pricepere, însufleșiți de dragoste pentru activitatea în rîndurile copiilor și tinerilor. La începutul lunii iunie secția de învățămînt va organiza pentru aceste cadre un instructaj amplu, la care vor fi dezbătute o serie de probleme privind formele cele mai eficiente de educare patriotică și estetică a elevilor, de întărire a sănătății lor etc. Instrucțiile speciale vor fi organizate de asemenea cu cele 40 de cadre didactice desemnate a fi ghizi pentru elevii ce vor vizita Capitala.

Au loc pregătiri intense și în vederea amenajării celor două tabere locale (una va funcționa în parcul Herăstrău, iar cealaltă la Casa de cultură a tineretului din raion), precum și a taberei turistice de la Periș. În tabăra de la Periș, bunăoară, se lucrează de cîteva zile la amenajarea unei baze sportive simple, a unui bazin și a unor dușuri, a unui umbrar unde va fi instalată sufrageria.

În această vacanță secția de învățămînt va organiza,

în mod experimental și tabere de bloc în cartierele unde locuiesc mai mulți elevi. Aceste tabere vor fi conduse de directorul școlii din cartierul respectiv, cu sprijinul comisiilor de femei. Spațiile verzi ce se întind în fața fiecărui bloc nou vor permite să se organizeze multe activități în aer liber. Pentru fiecare tabără se asigură de pe acum toate cele necesare: material sportiv, discuri, mese pentru șah, tenis de masă etc.

Și la secția de învățămînt a raionului Lenin pregătirile sînt în toi. Comisia de organizare a vacanței se străduiește să ofere celor 20 000 de elevi din raion condiții cît mai bune de odihnă și recreare. Mulți dintre ei vor pleca în excursii, în drumeții sau vor poposi în taberele de la munte sau de la mare. În același timp se fac pregătiri pentru taberele locale. Zilele trecute, de pildă, a început amenajarea unei noi clădiri la tabăra de odihnă de la Buda, pe malul Argeșului.

În colaborare cu comitetul raional U.T.M., secția se ocupă acum cu minuțiozitate de pregătirea instructajului pentru cadrele ce vor lucra cu copiii în timpul vacanței.

Destul de avansat este stadiul pregătirilor pentru vacanță și la secția de învățămînt a raionului N. Bălcescu. Zilele trecute a avut loc aici o ședință cu directorii școlilor din raion în care a fost prelucrat planul de activitate pe vacanță și s-au discutat de asemenea, în amănunt, planurile de activitate ale taberelor ce vor funcționa în cadrul raionului. În afară de acțiunile cu caracter cultural-artistic ce vor fi organizate, o mare atenție se acordă în raion excursiilor și drumețiilor în care vor fi antrenați elevii.

În colaborare cu Comitetul raional U.T.M., secția se preocupă acum și de pregătirea taberei turistice din comuna 30 Decembrie. Se amenajează corturile (care vor găzdui în fiecare serie, cîte 100 de elevi), se instalează mobilierul, dușurile etc., se pregătește materialul sportiv.

Aceleași intense pregătiri se fac acum în toate raioanele Capitalei, în toată țara. Vacanța va oferi copiilor multe bucurii, multe zile plăcute de recreare și în cadrul taberelor de la munte și de la mare, al cluburilor, al palatelor și caselor de pionieri. Toate tainele, toate surprizele ei vor fi dezvăluite în curînd, atunci cînd, o dată cu ultimul cîmchet al clopoțelului, ea va intra pe deplin în drepturi.

MONICA VERDEȘ

Un sprijin eficient elevilor

Ne aflăm într-o etapă de intensă activitate școlară. Mai ales în clasele a VII-a și a XI-a, zilele acestea și cele ce vor urma solicită pe elevi și profesori la eforturi deosebite.

Data fiind multitudinea sarcinilor impuse de această perioadă, se cere din partea cadrelor didactice o atenție deosebită în îndrumarea studiului individual al elevilor, în organizarea timpului ce-l au la dispoziție pentru acest studiu, în ajutorarea lor să aprofundeze cunoștințele ce mai sînt de adîncit, să se clarifice asupra problemelor pe care încă nu sînt stăpîni.

În cele mai multe școli recapitularea materiei a fost bine organizată, profesorii preocupîndu-se să asigure revederea sintetică a materiei, formulînd subiecte care cer din partea elevilor cunoștințe de fond, o judecată limpede și profundă, posibilitatea de a lega cunoștințele teoretice cu practica, cu viața și călînd totodată să asigure lecțiilor recapitulative un bogat conținut educativ.

Revăzînd pe aceste coordonate materia parcursă în anul școlar, se poate spune că lecțiile dedicate recapitulărilor constituie, în cazul multor profesori, un sprijin prețios pentru întreaga activitate a elevilor, făcîndu-i să meargă și în studiul individual pe căile cele mai indicate pentru înțelegerea în ansamblu a materiei, pentru ordonarea și gradarea cunoștințelor ce trebuie reținute.

Tot pentru a-i ajuta pe elevi în vederea încheierii cu bune rezultate a anului școlar, a susținerii examenelor de absolvire și a concursurilor de admitere în alte școli, cadrele didactice au sporit în această perioadă preocupările pentru fiecare elev în parte și mai

ales pentru cei cu note mici. Această preocupare se vedește în cursul lecțiilor și în afară de acestea, la orele de meditații organizate cu acei elevi care, din diferite motive, nu au reușit încă să țină pasul cu întreaga clasă. Astfel, la o serie de școli din Capitală, din orașele Iași și Brașov, la Școala de 8 ani din comuna Bălăria, raionul Drăgănești-Vlașca și la multe alte școli s-au organizat pentru elevii mai slab pregătiți din clasele a VII-a ore de meditații la principalele obiecte. Este bine ca tovarășii din conducerea școlilor respective să vegheze la desfășurarea unei munci raionale în cadrul acestor ore suplimentare de activitate. Spunem aceasta deoarece s-a constatat că în unele școli elevii rămași în urmă sînt chemați la prea multe meditații, ceea ce, în loc să-i ajute, îi supraîncarcă, îi obosește, făcîndu-i să nu poată reține prea mult din cele învățate.

La clasele mai mari mulți profesori organizează ore de consultații. Conducerea Școlii medii „Al. Sahla” din Timăveni, de exemplu, a hotărît să organizeze pentru elevii claselor a XI-a, în perioada 27.V. — 5.VI., consultații legate de materia din anii precedenți. Asemenea consultații au loc și în alte școli din țară.

Atunci cînd sînt organizate rațional și cînd în cadrul lor se folosesc o metodică indicată, consultațiile sînt binevenite, ajutîndu-i realmente pe elevi. Unii profesori socotesc că este potrivită și în școala medie metoda folosită în învățămîntul superior sau în diversele forme de învățămînt pentru maturi: în ziua și la ora stabilită, elevii care doresc lămuriri să se întîlnească cu profesorul lor și acesta să răspundă la întrebările

puse de elevi, așa încît ei să se clarifice în toate problemele în care simt nevoia. Alte cadre didactice sînt de părere, pe baza experienței proprii, că elevii nu îndrăznesc să pună întrebări, jenîndu-se de colegi, de profesori. Ele consideră deci că o asemenea formă a consultațiilor nu este indicată pentru elevii și că e mai bine ca profesorul, pe baza cunoașterii nivelului de pregătire al elevilor, să le explice ceea ce știe el că nu le este suficient de clar. Dar în felul acesta se poate întîmpla nu o dată ca o serie de cunoștințe confuze sau de lacune ale elevilor să rămîină nedescoperite de profesori și deci neclarificate. Pentru evitarea unor astfel de neajunsuri, profesorul M. Octavian din Tg. Nou este de părere că elevii să vină la consultații cu întrebările scrise pe un bilețel pe care să-l pună pe catedră atunci cînd sosește profesorul. Acesta răspunde la întrebări după bilețele, fără să menționeze cine dorește lămuririle respective. Desigur, se pot găsi și alte procedee eficiente.

Orele de consultații trebuie folosite pentru clarificările cerute de elevi și nu pot fi transformate în lecții de recapitulare, așa cum se mai întîmplă în unele școli. Nu este indicat nici să se facă abuz de ele, pentru că atunci nu vor fi frecventate de elevi sau le vor încărca programul, lucru neindicat mai ales într-o etapă de solicitare maximă cum este aceasta.

Organizînd cu atenție munca, folosînd cu chibzuință formele de ajutorare a elevilor ce ne stau la dispoziție, vom scuti pe copiii de eforturi în plus, dîndu-le posibilitatea să folosească cu un randament sporit timpul ce-l mai au pentru desăvîrșirea pregătirii lor.

Caracterizarea elevilor

Învățătorii, profesorii, diriginții școlilor noastre sînt unanimi în convingerea că pentru a-i educa multilateral pe elevi este necesar să-i și cunoști multilateral. În dorința de a realiza o asemenea cunoaștere, numeroase cadre didactice au caiete speciale de observații, în care fac însemnări aproape cotidiene asupra elevilor, alcătuiind apoi, pe baza acestora, caracterizări psihopedagogice cuprinzătoare, ce le servesc drept ghid în întregul proces al activității instructiv-educative.

Fără îndoială, caracterizările acestea nu pot fi privite ca un scop în sine. Ele constituie un auxiliar prețios la îndemîna educatorilor în vederea organizării judicioase a întregii munci educative. Practica pune în lumină nenumărate situații care demonstrează cu prisosință acest lucru. Să examinăm numai cîteva dintre ele.

Unui profesor i se încredințează răspunderea de diriginte. Nu cunoaște colectivul clasei decît superficial și încă și mai puțin pe fiecare membru al acestui colectiv. Uneori trebuie să ia totul de la capăt, să depună eforturi deosebite pentru a afla cum s-a dezvoltat pînă la el acest colectiv de elevi și fiecare membru al său. Lucrul nu-i ușor dacă n-are la îndemîna decît vechile cataloage și sumarele relații — din amintire — ale foștilor profesori. Altfel stau însă lucrurile cînd noul diriginte primește din partea predecesorului său caracterizările individuale ale elevilor, ale clasei respective, adevărată oglindă a drumului parcurs. Imediat îi va apare mai împede și drumul pe care trebuie să-l urmeze în viitor.

Iată și o altă situație. Un diriginte nou la clasă lui a hotărît să încredințeze unui elev neastîmpărat și turbulent, pentru a-l influența din punct de vedere educativ, sarcina de a se ocupa de curățenia clasei.

Nu vă supărați, observă elevul, dar mie și anul trecut mi s-a încredințat sarcina aceasta.

Lăsînd la o parte modul acesta simplist (dar, din păcate, încă mult uzitat) de rezolvare a problemelor disciplinei, este evident că studierea caracterizării elevului respectiv, dacă ea ar fi existat, studierea măsurilor de influențare ce s-au folosit cu el ar fi ajutat dirigintei să-și dea seama că măsura pe care își propunea s-o ia nu e menită să ducă la rezultatele dorite.

Deosebit de utilă este studierea caracterizărilor elevilor pentru realizarea unei judicioase orientări profesionale a acestora. Din ele dirigintele va putea să vadă cum s-au conturat și încotro au evoluat interesele elevilor, inclinațiile și aptitudinile lor, va putea să-și precizeze caracteristicile activității

lor. Astfel el va îndruma în cunoștință de cauză pe elevul de clasă a VII-a să urmeze o școală profesională potrivită sau o școală medie, pe elevul de clasă a IX-a să intre la secția umanistică sau la cea reală, pe elevul de clasă a XI-a să se îndrepte spre acel domeniu de activitate care este cel mai potrivit cu inclinațiile lui și cu nivelul lui general de pregătire. O bună caracterizare a elevului poate fi de asemenea deosebit de utilă atunci cînd acesta este recomandat să devină membru al organizației de pionieri sau al Uniunii Tineretului Muncitor. Și, în general, materialul cuprins în caracterizări poate fi amplu folosit — atunci cînd acestea sînt bine întocmite — pentru realizarea unei planificări judicioase a întregii munci educative, pentru stabilirea celor mai adecvate măsuri de influențare a colectivului sau a fiecărui elev în parte.

Utilitatea caracterizărilor ce se fac elevilor este însă iluzorie atunci cînd alcătuirea lor este un simplu act formal. Într-adevăr, în caietele unor învățători sau profesori diriginți găsim caracterizări stereotipe, sărace, încît cei mai mulți elevi par a fi turnați după un singur tipar: „Elevul... (doar numele se schimbă) este în general bun la învățătură și disciplinat, ajută uneori pe colegi, ia parte la activitățile obștești...” etc. etc.

„Elevul Constantin Bodeanu — consemna un profesor dirigințe în urmă cu doi ani — este un elev așezat, se străduiește să învețe. În general, nu creează probleme”.

Această caracterizare nu s-a îmbogățit cu nimic în anul următor. Anul acesta, ajuns în clasa a VIII-a, Constantin Bodeanu a dat însă foarte mult de furcă noului său diriginte. Acesta l-a găsit închis în sine, egoist și chiar grosolan cu colegii, cu profesorii. De unde aceste trăsături negative? În caracterizarea pe care predecesorul său o făcuse acestui elev noul diriginte n-a găsit nimic care să-l ajute. Și doar e atât de necesar să cunoști „istoricul” dezvoltării unui tînar pentru a ști de unde să începi pentru a-l ajuta să se transforme!

Cine l-a avut elev în anii trecuți pe elevul Bodeanu dintr-o clasă a VIII-a? — a întrebat dirigintele în cancelarie. Cine-și mai aduce aminte de el?

Amintirile erau însă vagi, discutabile, cu atât mai mult cu cît Bodeanu era realmente unul dintre acei elevi care nu atrag atenția în mod deosebit: în clasă nu era printre cei buni, dar nici printre cei din urmă și, în general, nu deranja. N-a constituit obiect de preocupare nici măcar pentru fostul său diriginte. Dar, după cum observă Makarenko, din rîndurile acestei categorii de copii, nebăgați

în seamă, care scapă cel mai adesea influențelor educative, cresc nu o dată oameni cu trăsături negative.

Am ales acest exemplu pentru a sublinia caracterul complex al procesului educativ — fapt pe care o caracterizare reală trebuie să-l reflecte cît mai deplin. O caracterizare nu poate fi statică; ea trebuie să fie permanent completată. Educația este, cum se știe, un proces de durată. În permanență ceva pozitiv se sedimentează, se consolidează; rămîn însă, întotdeauna, probleme care se mai cer rezolvate, altele noi se ivesc.

Se întîlnesc însă și alte lacune în alcătuirea caracterizărilor. Astfel, unele sînt mult prea unilaterale: consemnează doar aspectele activității școlare a elevului, ignorînd bogăția de date pe care le furnizează de cele mai multe ori prezența elevului în munca de organizație, în activitatea obștească etc. Altele se rezumă la aspecte psihologice. Dar observarea elevilor, studierea lor din punct de vedere psihologic trebuie să constituie de fapt, în cazul de față, un sprijin pentru realizarea unei tîrneice caracterizări pedagogice a lor.

Indicații mai complete privind alcătuirea unor bune caracterizări psihologice și pedagogice a elevilor s-au mai formulat. Ele ar trebui doar revăzute, studiate atent și — de ce nu? — întregite de către fiecare educator (Vezi „Îndrumător pentru studierea și caracterizarea psihologică și pedagogică a elevilor” E.S.D.P. București 1961; „Munca profesorului dirigințe”, E.S.D.P., București, 1961, pag. 28-34) Folosindu-se și experiența pozitivă ce s-a acumulat în fiecare școală, se poate ajunge la un nivel ridicat de realizare a caracterizărilor elevilor și la o utilizare largă și eficientă a lor în munca educativă.

Caracterizările elevilor trebuie să fie o sinteză a observațiilor lor nemijlocite de către educator, a notațiilor acestuia despre comportarea lor în timpul lecțiilor și al altor activități, a datelor obținute din convorbirile cu elevii și cu părinții lor, cu ceilalți profesori, cu instructorii de pionieri etc. O caracterizare bună trebuie să ne ajute să înțelegem bine elevul, să cunoaștem profund trăsăturile lui, să întvedem perspectivele lui de dezvoltare.

Și mai este o problemă: deși, desigur, caracterizările elevilor sînt în primul rînd rodul muncii susținute, uneori de-a lungul multor ani, a învățătorului sau profesorului dirigințe — ele nu trebuie nici pe departe să devină documente închise, pentru uzul exclusiv al celor care le-au alcătuit. Ele trebuie puse la dispoziția tuturor membrilor colectivului pedagogic care sînt interesați să le cunoască, ba chiar să se transmită unui nou colectiv pedagogic atunci cînd elevul trece dintr-o școală în alta.

Credem că și din cele spuse pînă aici a reieșit cerința ca aceste caracterizări pe care le facem elevilor să constituie rodul unei preocupări sistematice, de zi cu zi, și în nici un caz să nu fie lăsate în seama unei „nopti albe” în pragul încheierii anului școlar. Dar cînd anul școlar e pe sfîrșite, este totuși un moment prielnic pentru efectuarea unor completări și întregiri utile în caracterizările elevilor. În fond acum se poate da un răspuns mai complet la întrebarea: ce a devenit elevul respectiv în cursul întregului an școlar, la capătul unui an de eforturi colective neobosite pentru dezvoltarea lui în spirit comunist.

Există așadar toate motivele pentru a acorda toată grija, toată atenția acestui important mijloc de studiere și cunoaștere profundă, multilaterală a elevilor în interesul educării lor multilaterale.

VIRGIL CARABA
cercetător principal la Institutul de științe pedagogice

SE PREGĂTEȘTE MATERIAL DIDACTIC

Verificarea unui telescop

Finisarea unei hrîți în relief a R.P.R.

Filmul în școală

Folosirea proiecției filmelor didactice în cadrul diferitelor discipline asigură nu numai un mijloc atractiv de transmitere a noilor cunoștințe, dar și o lămurire mai amplă și mai intuitivă a multor legi științifice, a unor mecanisme complicate, a principiilor de funcționare a unor mașini etc., pe care explicația profesorului, oricît de amănunțită ar fi, nu le poate reda decît sumar și parțial. Filmul didactic vine astfel să completeze în chipul cel mai fericit munca desfășurată de profesori.

În școala noastră, filmele didactice sînt tot mai larg folosite în ultimii ani la lecțiile de fizică, de chimie, de geografie, de științe naturale etc. Cu mult succes au fost utilizate în predare asemenea filme cum sînt: „Calculul în natură”, „Fonta”, „Tuburi electronice”, „Semicon-

ductorii”, „Inducția electromagnetică”, „Mașina cu vaporii”, „Locul nostru în Univers”, „Mișcarea Pămîntului”, „Viața în Delta”, „Orientarea cu busola” și multe altele. Filmele au contribuit substanțial la înțelegerea de către elevi a problemelor studiate în clasă, la lărgirea orizontului lor științifico-tehnic și cultural, la dezvoltarea concepției lor științifice despre lume.

Școala noastră are regulat la dispoziție o colecție de filme, pe care și le procură de la Arhiva Națională de Filme, pe baza comenzilor. Profesorii se îngrijesc din timp să aibă filmele de care au nevoie în raport cu cerințele programelor analitice la fiecare obiect de învățămînt în parte.

NIC. PROFEANU
directorul Școlii medii din Giurgiu

Emisiuni radiofonice închinare învățămîntului

Cadrele didactice din orașul Deva dezbate adesea prin intermediul stației locale de radio problemele referitoare la munca instructiv-educativă. Anumite rubrici permanente ale emisiunilor sînt realizate chiar în exclusivitate de către cadrele didactice.

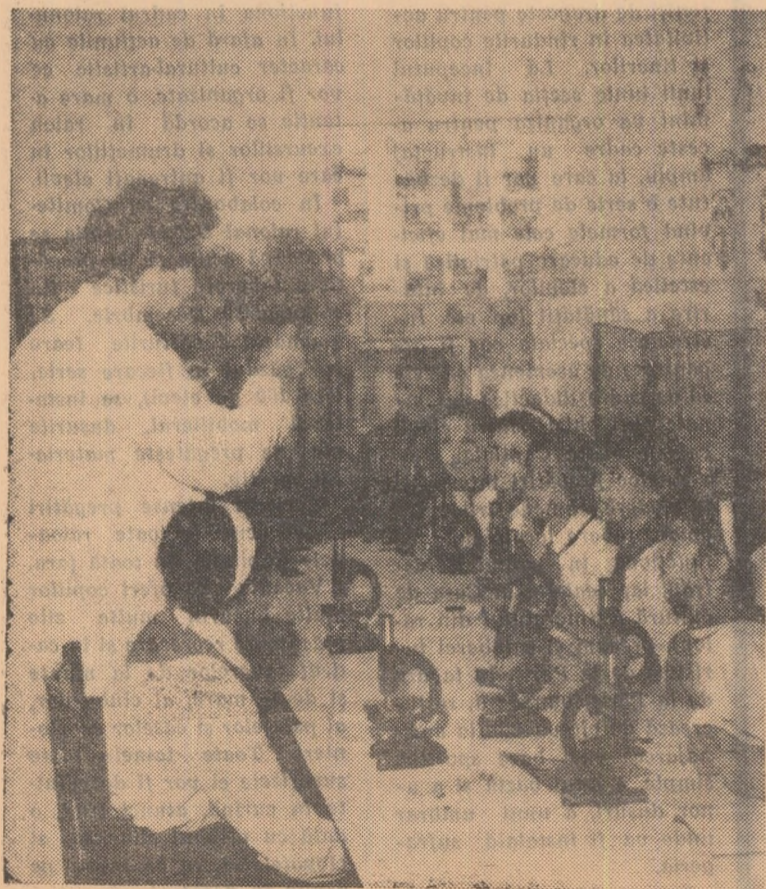
Bunăoară, la rubrica „Tribuna învățămîntului”, se transmit cu regularitate reportaje, portrete, note etc. Tematica problemelor dezbătute la această rubrică este aleasă de fiecare dată în funcție de necesitățile semnalate la școlile din oraș. Materiale ca: „Aspecte din lecțiile de limba romină la clasa a

XI-a serală”, „Îndrumarea studiului individual”, „Cine e vinovat de corigență” și altele — cu exemple din școlile orașului — s-au dovedit folositoare, eficiente.

Recent, prof. Andrei Soos, șeful secției de învățămînt a orașului, a vorbit în fața microfonului despre măsurile luate de secția de învățămînt și de conducerile școlilor pentru buna pregătire a încheierii anului școlar.

Atît în orașul Deva cît și în localitățile din preajma lui emisiunile privitoare la învățămînt sînt ascultate cu mult interes.

PETRE JURCONE
Deva

Experiențe de laborator

Împreună cu părinții

Vititorii copiilor — ce vor deveni ei, cum vor munci când vor fi mari, cum își vor face datoria față de societate — iată una din problemele care fac obiectul preocupărilor și uneori chiar al frământărilor celor ce-i cresc.

Profesorii și părinții se simt deopotrivă de răspunzători pentru viitorul fiecărui copil, pentru orientarea lui profesională conform cu cerințele economiei naționale și cu inclinațiile proprii, căci intrădevăr, în cea mai mare măsură de el depinde ca tinerii să-și aleagă drumul cel mai bun în viață, în care ei să poată dăruți tot ce au mai valoros celor mai nobile idealuri sociale. Vor deveni muncitori sau ingineri capabili, făcând cinstite uzine pe care o slujesc, agronomi pricepuți, cercetători neobosiți, cu rezultate deosebite pe tărîmul științei, medici pătrunși de un puternic spirit de abnegație sau aviatori neintrecuși — iată ce perspective se pot atinge dacă școala, împreună cu familia, se ocupă atent de pregătirea și educarea lor, ca și de orientarea lor spre domeniul în care se pot realiza cel mai bine, punându-și în acțiune toate aptitudinile, inclinațiile, toată pricepera și pregătirea.

Unii părinți și chiar unii pedagogi trec cu ușurință peste acest aspect, absorbii de grijile instrucției și ale educației — ale lecțiilor care trebuie să fie întotdeauna foarte bune, ale programului zilnic al elevului, care trebuie respectat cu strictețe, ale măsurilor ce se cer luate pentru îndreptarea situației la învățatură sau pentru corijarea lipsurilor în comportare. Fără îndoială, toate acestea se realizează nu ca un scop în sine, ci în vederea pregătirii generale a copilului pentru viață, a înzestrării lui cu tot ce este necesar pentru a putea să dea cîm mai mult societății. Dar nu este suficient să ne limităm numai la aceasta. Căci să ne închipuim un tânăr absolvent avînd serioase inclinații pentru tehnică, dar care se hotărăște totuși să devină actor socotind că aici se va face mai curînd și mai lesne „celebru”, avântat fiind de frumusețea fizicului său. Sau un tânăr cu remarcabile talente în arta plastică hotărîndu-se să devină profesor de educație fizică, deși nu-l avantajează cîtusi de puțin calitățile fizice. Și așa mai departe. Mai devreme sau mai târziu, aceștia vor înțelege că nu pot da nimic sau aproape nimic în meseria pe care o practică, deoarece n-au aptitudinile, pricepera, capacitățile necesare. Se vor învinui înții pe ei înșiși, pentru că nu au fost îndejung de

chibzuiți cînd au optat pentru o meserie sau alta. Dar se vor duce desigur cu gîndul și la profesorii lor și la părinții care nu s-au ocupat cu toată răspunderea de îndrumarea lor pe făgașul cel bun, ba poate chiar le-au alimentat iluziile despre capacități pe care nu le aveau. Și pe bună dreptate se vor gîndi cu mustrare la cei ce au fost datori să-i ajute la timpul potrivit și nu i-au ajutat cum trebuia.

Problema aceasta a orientării profesionale a elevilor are multe aspecte. Despre munca directă de lămurire, de orientare a copiilor și tinerilor s-a scris adeseori. Dar pedagogul nu se poate limita numai la aceasta, dacă vrea să obțină rezultatele spre care tindește. El trebuie să asigure o unitate de vederi cu familia, pentru că mediul familial exercită o influență foarte mare asupra formării copilului, asupra cristalizării convingerilor, a concepțiilor lui despre viață, despre muncă, despre tot ce-l înconjoară. Fiecare din noi știe cît de mult pierdem în munca noastră, inclusiv în aceea de orientare a elevilor spre cele mai potrivite meserii — dacă nu ne asociem și familia în toate acțiunile.

Convinși de aceasta, cei mai mulți diriginți caută permanent forme de muncă eficiente cu părinții, astfel încît fiecare din ei să aibă vederi sănătoase cu privire la viitoarea profesie a copiilor lor. În unele școli s-au folosit cu succes, în acest scop, conferințele din cadrul lectoratelor pentru părinți. Astfel, la Școala medie „Al. I. Cuza” din Alexandria a fost expusă conferința „Profesiunea viitoare a copilului meu”. În alte școli, de exemplu la Titu, după ce s-a vorbit într-o plenară cu părinții despre răspunderea pe care o au școala și familia în orientarea copiilor spre cele mai potrivite meserii, diriginții au reținat problema pe clase, în funcție de aspectele pe care aceasta le prezintă în fiecare colectiv, la fiecare elev.

Mulți diriginți pun un accent deosebit pe discuțiile individuale cu părinții în legătură cu drumul în viață al tinerilor. Și bine fac, căci într-un fel se lămuresc problemele într-o plenară pe școală sau chiar într-o ședință cu părinții pe clasă și în alt fel atunci cînd se discută individual. În primul caz se pot clarifica aspectele generale, problemele de principiu, valabile pentru toți părinții și pentru toți elevii, eventual se pot aduce la cunoștința auditorilor ce tipuri de școli se află în raion sau în re-

giune, ce fel de specialiști pregătesc, ce perspective au meseriile respective etc. Dar într-o discuție cu tatăl sau cu mama copilului, ori chiar cu amîndoi, cite nu pot fi clarificate? Profesorul Lucian Marinescu de la Școala de 8 ani din comuna Crovu, satul Ghimpași, raionul Drăgănești Vlasca, de pildă, discută cu familia care sînt concluziile școlii cu privire la inclinațiile copilului, în ce domeniu este el mai pregătit, „mai tare”, se interesează spre ce meserie cred părinții că este mai bine să-l îndrepte pe copil și pentru ce. Bineînțeles, în caz că familia s-a orientat greșit, arată care este părerea lui, ca pedagog care cunoaște în amănunt posibilitățile elevului. În același timp, îi lămurește pe părinți cu grijă de ce nu este bună hotărîrea lor, la ce rezultate s-ar putea ajunge în cazul orientării profesionale eronate a copilului.

Experiența a dovedit că o asemenea muncă de lămurire dă rezultatele cele mai bune atunci cînd dirigințele dovedește permanent stimă și răbdare în munca lui cu părinții, cînd vorbește în deplină cunoștință de cauză, cînd le cîștigă încrederea. Într-o scrisoare sosită în redacție se arăta cum un profesor din Cluj, dobîndînd încrederea părinților printr-o muncă plină de răbdare și bunăvoință, în care și-a pus toată priceperea pedagogică, i-a făcut să simtă nevoia legăturii permanente cu școala, să vină singuri să ceară sprijinul, să se sfătuiască cu el în privința orientării profesionale și să se încreadă în povața lui, hotărînd împreună cu el ce școală ar fi mai indicată să urmeze copiii, în ce meserie este mai bine să se pregătească.

În sfîrșit, roadele muncii cu părinții pentru justa orientare profesională a elevilor vor fi mai bogate dacă aceasta nu se desfășoară în pripă, în ultimele zile ale anului școlar și numai la clasele a VII-a și a XI-a, ci sistematic, an de an și tot mai precis, pe măsură ce îl cunoaștem pe elevi, inclinațiile și posibilitățile lor. Desigur că, în ultima etapă a anului și la clasele de absolvenți, această muncă trebuie intensificată.

Numai împreună cu părinții și numai printr-o muncă temeinică, desfășurată pe baza cunoașterii amănunțite a elevilor, putem să le dăm un ajutor real, eficient, în alegerea drumului celui mai potrivit în viață.

Mulți dintre membrii cercului „Micii pomicultori” se hotărăsc de pe acum să muncească, atunci cînd vor fi mari, în agricultură.

O discuție în cancelarie

În cancelaria Școlii medii nr. 1 din Fălticeni discuțiile, schimburile de păreri între diriginții claselor a XI-a sînt nelipsite de pe o ordine de zi pentru care nimeni nu alcătuiește convocări. Ele se ivesc din dorința firească a celor care au îndrumat pașii adolescenților pînă la importantul prag de viață pe care-l constituie examenul de maturitate să verifice încă o dată, prin analiză și comparație, dacă au făcut totul pentru ca elevii lor să pășească înarmați în viață pe drumul care le va dăruți cele mai depline satisfacții.

Se discută, desigur, despre nivelul de cunoștințe al elevilor, despre pregătirea examenului de maturitate la diferite discipline; aceste discuții alcătuiesc ceea ce am putea numi perspectiva apropiată. Este prezentă însă și discuția și perspectiva largă — orientarea profesională, îndrumarea alegerii drumului în viață al elevilor. Majoritatea discuțiilor pe această temă încep cu o analiză retrospectivă sau cu anunțarea uneia din ultimele acțiuni întreprinse pe această linie. Bilanțul e bogat și rodnic. Practica în producție, vizitele la Combinatul forestier din Suceava, în gospodăriile agricole colective și de stat din împrejurimi, excursiile pentru cunoașterea regiunii — toate i-au influențat pozitiv pe elevi în alegerea viitoarelor profesii. Foarte eficiente s-au dovedit exemplele vii pe care

le-au adus întîlnirile elevilor cu fruntașii întrecerii socialiste, cu ingineri și tehnicieni, cu agronomi, cercetători științifici, medici și profesori din rîndul foștilor absolvenți ai școlii.

— Cred că este bine să prezentăm, la momentul oportun, și exemplul unor tineri care au pornit pe un drum greșit în viață pentru că s-au orientat către institute de învățămînt superior pentru care nu aveau nici chemare și nici o pregătire anterioară suficient de temeinică — intervine la un moment dat unul dintre participanții la discuție.

— Am folosit de cîteva ori asemenea exemple în ultimele ore de dirigenție — menționează dirigințele clasei a XI-a „A” — și din atitudine de clasă mi-am dat seama că toți au desprins clar ideea că orientarea greșită poate avea consecințe foarte grave mai tîrziu. Elevii au înțeles însă, în egală măsură, faptul că astăzi societatea socialistă dă fiecărui tânăr posibilitatea să-și realizeze pe deplin năzuințele în viață.

Extinzîndu-se continuu, discuția a cuprins în sfera ei și problema necesității ca dirigințele să contribuie la precizarea celei mai profunde, mai reale, dintre aptitudinile elevilor. Punctul de pornire a fost o manifestare organizată de școală, în cadrul căreia asistenții și lectorii ai Universității din Iași le-au vorbit elevilor despre perspectivele și frumusețile studiului în diferitele facultăți.

— Firește, elanurile unor elevi au fost solicitate în mai multe direcții — a tinut să sublinieze unul dintre diriginții participanți la discuție. De aceea am stat de vorbă cu profesorii clasei și am căutat să aflăm cît mai precis dacă, de pildă, inclinațiile artistice ale anumitor elevi le deschid drumul către o profesiune din domeniul artei sau este mai bine să se pregătească pentru o școală tehnică sau o facultate cu specific tehnic. Fără îndoială noi trebuie să prezentăm faptele cît mai clar, mai precis, fără a da însă impresia că vrem să impunem elevilor o anumită profesie. În alegerea definitivă a drumului lor în viață trebuie să hotărască elevii înșiși, pe baza tuturor faptelor înfățișate. Iată, îmi vine în minte, ca foarte semnificativ, cazul lui Radu Horincu. Pasionat pentru studiul chimiei și pentru contemplarea frumuseților naturii. Orientarea lui către studiul geologiei constituie posibilitatea îmbinării depline a acestor două pasiuni.

Discuția din cancelarie a continuat și, desigur, va fi reluată în zilele următoare. Ea dovedește că preocuparea profesorilor Școlii medii nr. 1 din Fălticeni pentru orientarea profesională a viitorilor absolvenți se situează pe tărîmul unei temeinice analize psiho-pedagogice, al dragostei și grijii pentru fiecare tânăr ai cărui pași i-au îndrumat în anii școlii.

M. ROBEA

AL. CRUCA

Cu grijă și pricepere

Zilnic la redacția noastră sosesc din toate colțurile țării scrisori care vorbesc despre munca plină de răspundere desfășurată de profesori în scopul orientării profesionale a elevilor, despre grija cu care este îndrumată tînăra generație spre alegerea unor profesii care să fie în concordanță cu aptitudinile lor, și care, în același timp, să-i facă fidele patriei.

Viiitorii absolvenți ai claselor a XI-a de la Școala medie nr. 2 din Făgăraș ne-a scris într-o scrisoare recentă prof. Benone Illoasa care este și secretarul organizației U.T.M. din școală, au participat de curînd la o interesantă consfătuire în care s-au dezbătut problemele alegerii profesiei. La această consfătuire au fost de față un inginer chimist de la Combinatul chimic nr. 1 din Făgăraș și un inginer

agronom. Cum era și de așteptat, discuțiile au fost deosebit de interesante. Vorbînd elevilor despre frumusețea profesiunilor lor oaspeții au subliniat în primul rînd că cel mai important lucru pentru orice om al muncii este să-și iubească cu pasiune munca, să-și dăruiască ei toate forțele, toată energia sa creatoare. La fel de important, au arătat ei, este ca fiecare tînăr să se îndrepte spre domeniul pentru care are aptitudini, către care se simte chemat. Cel ce alege numai după o diplomă, după un titlu, fără să chibzuiască cu maturitate asupra muncii pe care vor trebui s-o îndeplinească, nu reușește, de cele mai multe ori, să facă față problemelor din ce în ce mai complicate pe care le pune astăzi producția, devenînd treptat niște meșteșugari. În

țara tineretului de astăzi — au subliniat oaspeții — stau cîm multe și largi, pe care ei pot pași cu încredere în viața. Industria și agricultura noastră au nevoie de cîm mai multe cadre, iar partidul și statul nostru creează acestor cadre condiții din ce în ce mai bune de pregătire, de muncă și de trai.

Și elevii înșiși au avut multe de relatat la consfătuire. Ei au vorbit despre întreprinderile chimice de la Făgăraș și din orașul nou Victoria, pe care au avut prilejul să le cunoască nemijlocit, despre unitățile agricole socialiste pe care le-au vizitat, despre perspectivele mari de dezvoltare pe care le au industria și agricultura în patria noastră și despre hotărîrea lor de a se pregăti să muncească în producție

O deosebită preocupare pentru orientarea profesională a elevilor se manifestă și la Școala medie nr. 38 din Capitală. Profesorul Alexandru Copcea de la această școală ne relatează de curînd, într-o corespondență, o acțiune interesantă și utilă organizată în această direcție în cadrul unei ore de dirigenție la clasa XI-a „A”, la care a participat, ca oaspete, un muncitor strungar de la I.O.R., fruntaș în producție și inovator. Cu mult interes au ascultat elevii povestea copilăriei plină de mizerie a muncitorului strungar, care nu și-a putut înlăptui visul de a învăța decît astăzi, în anii regimului democrat-popular, ca și cele relatate de acesta în legătură cu munca și viața sa și a tovarășilor săi, cu realizările întreprinderii, cu satisfacțiile de nebănuit

pe care le dă munca productivă. Pentru ca tinerii să se convingă cu ochii lor de toate acestea, strungarul i-a invitat să viziteze întreprinderea. Într-adevăr, în prima duminică ce a urmat, însoții de dirigințe, elevii au fost oaspeții întreprinderii „Optica romîină”. Timp de cîteva ore ei au vizitat secțiile mai importante ale întreprinderii, primind explicații asupra modului cum funcționează aparatele și mașinile. Apoi elevii au vizionat cîteva filme de scurt metraj proiectate cu ultimul tip de aparate de proiecție realizate de muncitorii de la I.O.R.

Vizita aceasta a contribuit mult la lărgirea orizontului elevilor, determinîndu-i pe mulți să se îndrepte spre alegerea unor profesii din acest domeniu.

Recapitularea la gramatică

Recapitularea gramaticii la finele anului școlar se efectuează de obicei pe baza analizelor morfologice și sintactice. Acestea nu asigură însă totdeauna elementul nou, necesar menținerii interesului elevilor și concentrării atenției lor. Fără a fi împotriva analizelor gramaticale, consider că recapitularea finală pe baza unor teme legate de ortografie și ortopee, îmbinată cu un număr cât mai mare de dictări și de analize sintactice și morfologice, ar reuși să concentreze mai mult atenția elevilor asupra esențialului, utilului și necesarului în vorbire și în scris.

O temă interesantă de recapitulare a gramaticii poate fi, de exemplu, folosirea liniuței de unire, care permite trecerea în revistă și adîncirea unor capitole importante din fonetică și morfologie strîns legate de folosirea acestui semn ortografic: accentul, silaba, articolul adjectival și posesiv, pronumele personal, reflexiv, posesiv sau relativ, verbele la diateza reflexivă și prepoziția. La accent se poate sublinia rolul lui în vorbire, insistîndu-se asupra cuvintelor neaccentuate: forme ale atone ale pronumelui personal și reflexiv și ale verbelor auxiliare. O dată precizată noțiunea de cuvinte neaccentuate, se poate trece la silabă, unde se va insista asupra silabelor formate din două cuvinte care se pronunță împreună. Pentru ca elevii să înțeleagă mai bine acest aspect al problemei, este bine să precizăm importanța cuvintului ca unitate lexicală în limbă, spre a-i obișnui să distingă fiecare cuvînt cu sensul lui. Se pot lua exemple de felul acesta: **Dă-mi o carte; I-ai dat o carte; Ia-ți cărțile; I-ați spus etc.**, în care silabele **dă-mi, i-ai, ia-ți și i-ați** sînt formate din cîte două cuvinte diferite, fiecare dintre ele păstrîndu-și înțelesul său și pe care elevii vor reuși să le scrie corect numai dacă le vor percepe ca unități lexice distincte. Putem da nu numai exemple cu forme neaccentuate ale pronumelui personal, ci și cu verbe, pronume relative sau locuțiuni prepoziționale: **Orașu-i în**

sărbătoare; Elevii-s fericiți; Zgomotul ce-l auzi este foarte îndepărtat; De-a lungul căii ferate se întind perdele dese de arbori etc.

Recapitulînd articolul adjectival și cel posesiv putem compara articolele **cel, cei, al, ai**, care formează unități distincte, cu silabele formate din cîte două cuvinte deosebite pronunțate împreună: **cel, cei** din **Omul cel harnic (Oamenii cei harnici)** cu **ce-l, ce-i** din **Omul ce-l vezi (Oamenii ce-i vezi)**; **al, ai** din **Caietul acesta este al fratelui meu, Pomii aceștia sînt ai noștri** cu **a-l, a-i** din **A-l învinge nu este ușor. A-i cere acest lucru este o exagerare**. Procedînd astfel și la pronumele personal, reflexiv, posesiv, relativ și la diateza reflexivă, asigurăm înțelegerea justă a multor fapte de limbă. Consolidăm apoi cele recapitulate dictînd un text sau chiar mai multe și analizînd părțile de vorbire care ne interesează.

O altă temă tot atît de interesantă o poate forma scrierea cuvintelor cu doi sau trei **i**. În general, pentru aceasta se formulează multe reguli complicate. Dar scrierea cu doi sau cu trei **i** nu este decît consecința firească a unor reguli obișnuite de declinare sau de conjugare, aplicate la anumite categorii de cuvinte, în funcție de terminația acestora. De aceea este bine să se evite supraîncărcarea elevilor cu memorarea inutilă a unor reguli nejustificate. Este mult mai indicat să se lămurească bine noțiunile de rădăcină și terminație, în măsura în care acestea sînt accesibile elevilor, pentru a se insista după aceea, asupra terminației substantivelor masculine la plural (**i**) și asupra articolului hotărît **i** (la nominativ și acuzativ plural masculin și la genitiv-dativ singular feminin). O dată clarificate aceste noțiuni, se pot lua exemple diferite de substantive și adjective masculine și feminine cu rădăcina terminată în consoană sau în vocală, insistîndu-se asupra celor terminate în **-u** sau **-e** precedat de **i** (**fiu geangiu, fumuriu, auriu, cheie, scînteie**, în hiat sau în diftong: **hirtie, cîmpie** etc.). Pe baza exem-

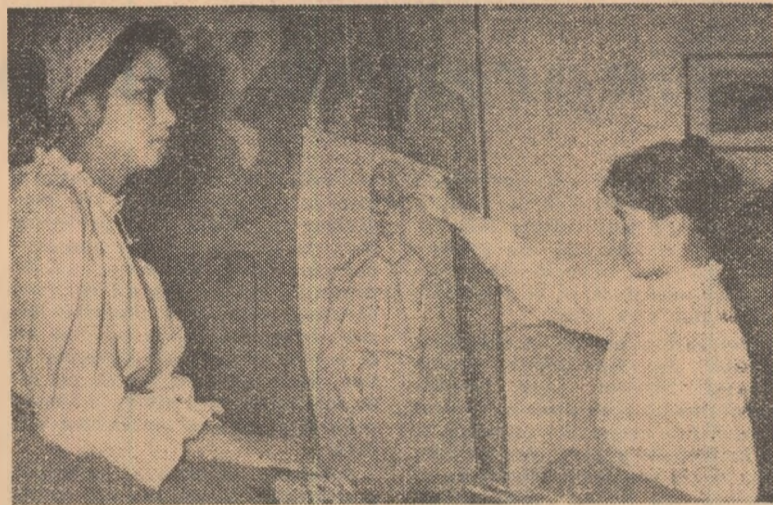
plilor elevii vor reuși mai ușor să-și dea seama cînd anumite cuvinte se scriu cu un singur **i** (**codri, pomii** — masculin plural nearticulat — sau **țări, curți** — feminin plural nearticulat) și cu doi **i** (**codrii, pomii** — masculin plural articulat sau — **țării, curții** — genitiv-dativ singular feminin articulat) și cu trei **i** (**fiu, geangiu** — masculin plural articulat la substantivele cu **i** în rădăcină). La ultima categorie este bine să se insiste asupra naturii celor trei **i**: primul — din rădăcina cuvîntului, al doilea — terminația pluralului și al treilea — articol. Tot aici este bine să se discute unele moduri și timpuri ale anumitor verbe de conjugare a III-a (**a scrie**) sau a IV-a (**a veni, a auzi**) care se scriu cu doi **i** (**scrii, vii, venii, auzii** etc.). Aici este poate locul potrivit să se explice de ce pronumele și adjectivele posesive **noștri, voștri** se scriu cu un singur **i**, fiind forme de plural nearticulate ale unor cuvinte terminate în **u** precedat de consoane ca și substantivele **codru-codri, ministru-ministri**.

După lămurirea teoretică a problemei vom da dictări și vom efectua analize morfologice pentru verificarea și formarea deprinderilor.

O altă temă tot atît de interesantă și necesară ar fi aceea a acordului (substantiv-adjectiv, substantiv-tribut, predicat-subiect). Poate că n-ar fi lipsită de interes recapitularea sintaxei chiar pe baza unei teme legate de punctuație — de exemplu, folosirea virgulei în propoziție și în frază, care poate prileji trecerea în revistă a celor mai multe capitole ale sintaxei.

În toate cazurile, rezultatele vor fi cu atît mai satisfăcătoare cu cît se îmbină elucidarea teoretică a problemelor cu aplicarea lor în practică, în vorbire și în scris, evitîndu-se înșirarea unui număr mare de reguli sau scrierea empirică, fără înțelegerea gramaticii.

Prof. ION POPESCU
director adjunct
la Școala medie
„Ch. Lazăr” din București

Modelul și... pictorița

În ajutorul celor ce se pregătesc pentru școlile medii și profesionale

Paralel cu îndrumarea pregătirii elevilor din clasele a VII-a pentru examene, secția de învățămînt a orașului Craiova se preocupă și de pregătirea absolvenților din anul trecut ai acestei clase care nu au intrat în școlile medii și profesionale. Pe lângă trei școli de 8 ani din orașul Craiova (nr. 2, nr. 8 și nr. 13) s-au deschis pentru acești tineri cursuri de pregătire la limba romînă și matematică, care au loc de trei ori pe săptămînă, cîte două ore.

Pentru a da acestei activități un caracter organizat, care să-i asigure eficiența, s-au luat de la început măsuri corespunzătoare: ținerea evidenței celor înscriși pe baza unor cataloage alcătuite pentru fiecare grupă, întocmirea unui orar, planificarea materiei ce trebuie recapitulată.

Cadrele didactice urmăresc îndeosebi să clarifice cursanților unele probleme mai dificile, să-i ajute în îmbunătățirea exprimării lor orale și scrise, să le consoli-

deze priceperea de a aplica regulile și definițiile studiate. Întrucît cursanții au la dispoziție mai mult timp pentru pregătirea lor individuală decît elevii, li se dă pentru acasă un volum mai mare de teme, ei fiind în același timp îndrumați asupra modului cum să studieze.

Acum, aproape de încheierea cursurilor, se poate observa progresul simțitor realizat de mulți cursanți. Aceasta se explică atît prin grija arătată conținutului lecțiilor, cît și prin atenția ce s-a dat asigurării frecvenței regulate a cursanților prin convorbiri individuale și colective cu ei, prin legătura directă cu părinții lor. Este de menționat totodată faptul că, trăind în continuare viața școlii, avînd preocupări de studiu continuu și susținut, absolvenții din anul trecut și-au putut dezvolta deprinderile de muncă ordonată și perseverență.

PARASCHIVA NĂSTASE
inspector general
în Ministerul Învățămîntului

Pentru consolidarea concepției științifice a elevilor

Recapitularea finală a cunoștințelor de chimie organică în clasa a XI-a oferă profesorului un minut de prilej de consolidare a concepției științifice pe care s-a străduit să le-o formeze elevilor, lecție de lecție, în școala medie. Munca lui în această direcție este mult ușurată acum datorită faptului că elevii, aflîndu-se la capătul parcurgerii cursului școlar de chimie, au o privire de ansamblu asupra materialului studiat, dispun de suficiente cunoștințe teoretice și practice pentru a putea ajunge la generalizări. Totodată, elevii stăpînesc acum și numeroase elemente de materialism dialectic și istoric, însușite la cursul de socialism științific, astfel încît profesorul se poate ridica pînă la enunțarea unor teze filozofice fără teama că acestea ar fi inaccesibile elevilor. La rîndul lor, cunoștințele generalizate de chimie pot constitui un sprijin real în aprofundarea cunoștințelor de filozofie marxistă, îmbogățind bagajul de reprezentări concrete care poate fi folosit în exemplificarea noțiunilor teoretice.

Recapitularea cunoștințelor de chimie organică — și îndeosebi a capitolului introductiv și a celui privitor la sintezele organice — dă elevilor o largă posibilitate de a se convinge de unitatea materială a lumii. Pentru a-i ajuta

în această direcție îi fac atenție asupra faptului că la baza tuturor formelor de existență a materiei, la baza atît de variatelor combinații organice, stau aceleași elemente — carbonul, hidrogenul, oxigenul, azotul, fosforul etc. — și că aceleași legi guvernează transformarea lor, reacțiile dintre ele.

Despre cognoscibilitatea lumii și despre autenticitatea cunoștințelor noastre îi convinge pe elevi faptul că datele experimentale privitoare la structura substanțelor, chiar a celor mai complexe, sînt adevăruri ce au fost confirmate în practică, prin obținerea acestor substanțe pe cale sintetică. Mă voi referi bunăoară, în legătură cu aceasta, la faptul că posibilitatea obținerii cauciucului pe cale artificială este o dovadă elocventă a justetei cu care au determinat oamenii de știință compoziția și structura macromoleculii de cauciuc. La fel noile cercetări în domeniul structurii atît de complexe a proteinelor, realizările obținute pînă acum în acest domeniu îi conving pe elevi de posibilitatea nețărmurită a omului de a pătrunde în tainele naturii. Iar recapitularea cunoștințelor despre nebănuitul avînt al industriei chimice din țara noastră în anii puterii populare întărește încrederea elevilor în

forța creatoare a omului descătușat, în posibilitatea lui de a supune forțele naturii, de a valorifica toate resursele naturale.

Largi posibilități ne oferă recapitularea chimiei organice pentru a demonstra elevilor legătura universală a obiectelor și fenomenelor naturii. De pildă, voi sublinia că această legătură se manifestă în strînsa interdependență între structura chimică a unei substanțe — adică ordinea și orientarea legăturilor dintre atomii ei, distanțele interatomice și repartiția electronilor în moleculă — și proprietățile substanței respective. Astfel vedem că existența legăturilor simple dintre atomii de carbon din moleculă determină caracterul saturat al substanței și reacții de substituție, că existența dublei sau triplei legături determină caracterul nesaturat și reacții de adiție, că existența nucleului benzenic într-o substanță are acțiune acidifiantă, că existența grupărilor cromofore determină culoarea substanțelor etc.

Legea unității și luptei contrariilor o voi exemplifica prin existența claselor de substanțe organice cu caractere diametral opuse — amine și oxizi organici, prin dublul caracter al reacțiilor chimice — reacția de neutralizare și reacția opusă ei, hidroliza, reacția de esterificare și reacția

inversă, de saponificare. De faptul că aceste contrarii formează totuși o unitate îi convinge pe elevi existența substanțelor cu caracter dublu amfoter, de exemplu existența aminoacizilor și a proteinelor.

Și pentru ilustrarea legii trecerii schimbărilor cantitative în schimbări calitative chimia în general și cea organică în special oferă un bogat material. Amintind elevilor cuvintele lui Engels, care denumește chimia știința schimbărilor calitative a corpurilor în urma schimbării compoziției lor cantitative, îi voi conduce spre exemplele cele mai edificatoare în această privință. Astfel, la recapitularea temei „Hidrocarburi” le voi atrage atenția asupra seriilor omoloage, cerîndu-le să arate cum acumularea a cîte unei grupări — **CH₂** — metilen duce la schimbări calitative în proprietățile substanțelor. De asemenea, la recapitularea funcțiilor cu azot le voi solicita să arate cum acumularea de grupări nitro — **NO₂** — în molecula nitroderivaților schimbă proprietățile substanțelor, face să crească instabilitatea lor, transformînd substanțele în compuși explozivi.

Desigur, recapitularea chimiei organice trebuie să constituie și un prilej de a consolida cunoștințele elevilor cu privire la lupta între materialism și idealism în chimie, de a întări combativitatea lor împotriva teoriilor mistico-religioase. De aceea le voi cere să se refere, bunăoară, la lupta care s-a dat pentru zdrobirea concepției vitaliste — concepție idealistă și neștiințifică susținută de Berzelius — și să demonstreze, pe baza sintezelor organice realizate în chimie, de la prima sinteză, a lui Wohler, și pînă la complicatele sinteze de mase plastice, coloranți, vitamine, hor-

moni, antibiotice — justetea punctului de vedere materialist, netemeinicia ideilor mistice care frînează dezvoltarea științei. Tot în scopul întăririi convingerii elevilor că nu există forțe supranaturale, spirituale care guvernează lumea le voi cere să folosească și numeroase exemple care dovedesc faptul că întreaga comportare a unei substanțe în reacțiile chimice poate fi prevăzută studiîndu-i-se compoziția, legăturile chimice, grupările funcționale caracteristice.

De asemenea, pentru a demonstra elevilor progresul realizat în știință, le voi cere să arate pe scurt evoluția concepțiilor despre structura substanțelor organice de la Berzelius și pînă la Butlerov, subliniind că teoria științifică a structurii compuşilor organici formulată de acesta din urmă sintetizează într-un tot organic întreaga experiență pozitivă a premergătorilor lui, dînd posibilitatea clasificării raționale a substanțelor organice și explicînd comportarea diferită a izomerilor. Voi menționa că teoria lui Butlerov a fost completată și dezvoltată, la rîndul ei, în urma studierii structurii electronice a materiei și a rolului electronilor de valență în legăturile chimice.

Am enumerat în articolul de față doar cîteva din posibilitățile pe care ni le oferă recapitularea finală a chimiei organice pentru consolidarea concepției materialist-dialectice a elevilor, posibilități deosebit de largi și de variate. Căutînd să le folosim cu pricepere vom da elevilor noștri o pregătire temeinică, menită să-i ajute efectiv în munca lor din producție sau în continuarea studiilor.

Prof. GEORGETA HORGA
Școala medie „Papiu Ilarian”
din Tg. Mureș

Pregătiri pentru practica continuă

Colectivul didactic al Școlii medii „Alexandru Odobescu” din Pitești, școală cu instruire în producție, se preocupă ca, paralel cu desfășurarea în bune condiții a recapitulării, să pregătească temeinic și practica continuă a elevilor.

În acest scop, colaborînd strîns cu întreprinderile unde va avea loc practica, școala a definitivat planul de organizare a acesteia. Planul indică locurile de muncă la care vor fi repartizați elevii, lucrările la executarea cărora vor participa, pe ce cunoștințe teoretice se va pune accentul, cine va îndruma și supraveghea munca elevilor etc. Astfel, practica elevilor din clasele a IX-a se va desfășura în sectorul de lăcătușărie mecanică al Întreprinderii de poduri metalice și prefabricate din beton iar practica elevilor din clasele a X-a în secțiile de țesătorie ale Întreprinderii „Textila 11 Iunie”. Datorită faptului că amîndouă aceste întreprinderi sînt dotate cu un număr mare de mașini, elevii au putut fi repartizați pe locuri de muncă individuale. Comisia metodică de specialitate a școlii va urmări cu deosebită atenție desfășurarea practicii continue, îngrijindu-se de realizarea tuturor obiectivelor ei — aplicarea cit mai largă în lucrările efectuate a cunoștințelor de tehnologia materialelor, de tehnologia meseriei și desen tehnic, folosirea cunoștințelor dobîndite la lecțiile de fizică, chimie, matematică etc. În mod special vor urmări profesorii care îndrumă practica felul cum și-au format elevii priceperea de a-și organiza locul de muncă, de a efectua operații complexe, de a folosi materialele și a stabili succesiunea lucrărilor.

Elevii din clasele a IX-a știu să efectueze operațiile de pilire și să mînuiască strungul pentru a executa lucrări mai simple, iar elevii din clasele a X-a stăpinesc tehnica lucrului la războaiele de țesut, putînd executa operațiile curente. Practica în producție le va fi folositoare în

perfecționarea deprinderilor de muncă, asigurînd, prin avantajul pe care îl prezintă continuitatea lucrului în această perioadă, posibilitatea de a participa la procese tehnologice complete în vederea realizării unor lucrări utile.

Profesorii vor ține în timpul practicii o legătură permanentă cu întreprinderile, documentîndu-se mai profund asupra cunoștințelor pe care vor trebui să le adîncească în predare și culegînd date pentru probleme privind aplicațiile în producție ale unor principii și legi științifice.

Realizarea acestor obiective va aduce o contribuție prețioasă în pregătirea tehnico-științifică a elevilor.

FL. ȘTEFĂNESCU
Pitești

★

Conștient de importanța practicii în cadrul mării producții agricole, colectivul didactic al Școlii de 8 ani din comuna Mihăilești, raionul Drăgănești Vlașca, se preocupă îndeaproape de pregătirea acesteia. Profesoara de agricultură Elena Stan, sprijinită de conducerea școlii, a alcătuit un plan de acțiune care prevede în amănunțime felul cum va fi organizată practica. Căutînd să respecte concordanța între prevederile programei școlare și calendarul lucrărilor agricole, profesoara a solicitat și ajutorul specialiștilor din G.A.C. la alcătuirea planului lucrărilor ce se vor efectua în perioada de practică.

Printre lucrările practice care figurează în planul școlii din Mihăilești se numără în primul rînd lucrările de întreținere a plantelor de cultură. De pildă, elevii vor participa la prașila a doua a porumbului, cit și la o serie de lucrări de întreținere a culturilor de cartofi, de floarea-soarelui, de sorg, ca și a plantelor furajere. S-au prevăzut, de asemenea, și o

serie de lucrări de întreținere în sectorul legumicol.

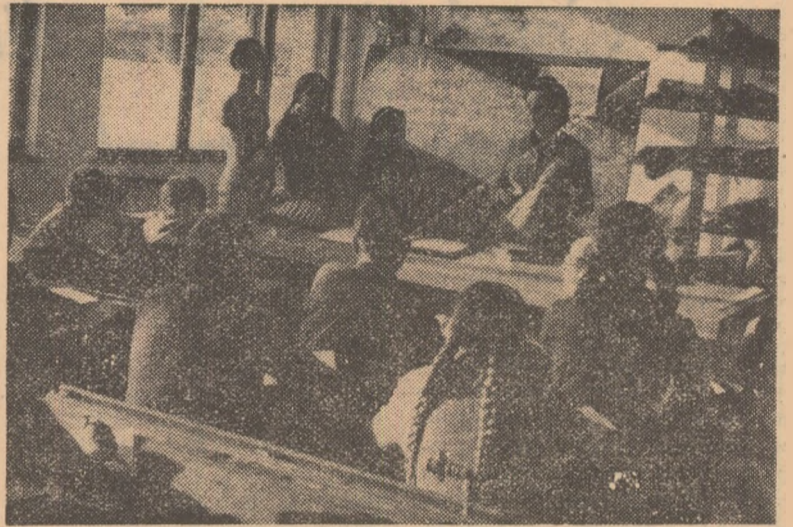
În vederea consolidării priceperilor și deprinderilor practice de muncă în sectorul plantelor de cultură și în cel legumicol, profesoara de agricultură caută în prezent să sistematizeze și să sintetizeze cunoștințele teoretice ale elevilor care stau la baza efectuării științifice a lucrărilor practice. De pildă, ea discută cu elevii, în cadrul lecțiilor recapitulative, teme ca: „Porumbul verde în mîriște și porumbul verde de nutreț”, „Sorgul și tehnica culturii lui”, „Cultura plantelor furajere”, „Tehnica culturii cartofului” etc.

Pregătiri intense în vederea practicii agricole continue se fac și la Școala de 8 ani din comuna Bălăria, regiunea București. Și aici profesorul de specialitate a întocmit împreună cu inginerul și tehnicienii agronomi din G.A.C. un plan de acțiune care prevede lucrările la care vor participa elevii și timpul afectat fiecărei lucrări. Printre lucrările mai importante care figurează în planul acestei școlii sînt lucrările de întreținere a porumbului, a sfeclei de zahăr, a floării soarelui, cartofului, sau a maghiranului și timusului, plante aromate specifice comunei.

În strînsă legătură cu gospodăria colectivă a fost alcătuit planul de muncă pentru practica continuă a elevilor și la Școala de 8 ani din Cîmpenești — Cluj. Aici, pentru elevii claselor a V-a, de exemplu, s-au stabilit lucrări de recunoaștere și combatere a bolilor și dăunătorilor din culturi, lucrări de întreținere a culturilor din cîmp, precum și lucrări de recoltare a leguminoaselor.

Pregătind cu pricepere și minuțiozitate practica agricolă continuă, marea majoritate a profesorilor de agricultură dovedesc deplină înfăptuire a rolului acestuia în aprofundarea cunoștințelor dobîndite de elevi, în consolidarea priceperilor și deprinderilor de muncă ale viitorilor colectiviști.

T. CREȚU

O lecție de științe naturale în laboratorul Școlii medii din comuna Rici, Regiunea Mureș-Autonomă Maghiară

Lecțiile finale de anatomie

Ultimele lecții de anatomie din acest an școlar rezervate recapitulării celor mai importante probleme ale cursului, trebuie folosite cu o deosebită grijă de către profesori, așa încît să contribuie la consolidarea cunoștințelor dobîndite de elevi în timpul anului, la înarmarea lor cu o concepție științifică asupra organismului ca un tot unitar, asupra unității dintre organism și mediul inconjurător. Orientîndu-se în acest sens, profesorii de specialitate de la Școala medie nr. 13 din București și-au propus să trateze în lecțiile recapitulative o serie de teme cum sînt „Mediul intern și importanța lui în realizarea unității organismului”, „Analizatorii și rolul lor în realizarea legăturii dintre organism și mediu” etc.

Pregătindu-se pentru discutarea acestor teme, profesorul Emil Stoica, de exemplu, caută să înmănunchieze în cadrul lor cunoștințele predate izolat în timpul anului și să aducă totodată și elemente noi, ca să mențină atenția și să stimuleze interesul elevilor pentru studiu. Astfel, în tratarea temei „Mediul intern și importanța lui în realizarea unității organismului” tov. Stoica își propune să insiste în primul rînd

asupra rolului pe care-l are mediul intern, mediul de viață al tuturor celulelor din organism, în asigurarea unității organismului.

În continuare se va insista asupra compoziției singelui, în special asupra rolului elementelor componente ale acestuia în realizarea funcției de transport a gazelor și a substanțelor nutritive, în apărarea și păstrarea integrității organismului, subliniindu-se însemnătatea homeostaziei singelui, care constă în compoziția complexă și echilibrată a acestuia, pentru asigurarea fiziologiei normale a organismului.

Pentru a scoate mai bine în evidență rolul integrator al mediului intern, profesorul va stăruia asupra circulației, cerînd elevilor să vorbească despre sistemul circulator sanguin și despre sistemul circulator limfatic, să arate legătura dintre anatomia și fiziologia inimii și a vaselor sanguine, despre raportul între structura inimii și automatismul ei, între structura arterelor și tensiunea arterială, între structura venelor și întoarcerea singelui prin vene la inimă, ca și între structura capilarelor și schimburile de gaze și substanțe nutritive la nivelul tesuturilor.

Un loc important în recapitulare îl va ocupa reglarea circulației singelui. În legătură cu aceasta lecția se va opri îndeosebi asupra reglajului nervos, realizat prin formațiunile nervoase proprii inimii și prin terminațiile nervilor cardiaci, simpatici și parasimpatici, ca și asupra reglajului hormonal. Legînd aceste cunoștințe de cunoștințele referitoare la sistemul nervos și la glandele cu secreție internă, profesorul va urmări, pe de o parte, să-i ajute pe elevi să sintetizeze o serie de cunoștințe dobîndite în cadrul unor capitole diferite, iar pe de altă parte, să tragă singuri concluzii asupra unității organismului.

Sistemul circulator limfatic va fi recapitulat prin comparații între sine și limbă, atît din punctul de vedere al compoziției cit și al rolului lor diferit în organism, iar circulația limfei va fi prezentată prin sublinierea caracterelor care o deosebesc de circulația sanguină.

Ultimul component al mediului intern — lichidul interstițial — va fi prezentat în cadrul recapitulării prin scoaterea în evidență a deosebirilor dintre acesta și limbă, cit și prin sublinierea faptului că, intrucît lichidul interstițial îndeplinește o activitate fiziologică variată, compoziția lui diferă, în diverse regiuni ale corpului, în funcție de aceasta.

Alegînd cu pricepere problemele ce trebuie recapitulate cu elevii, tov. Stoica se străduiește să le formeze o concepție științifică asupra legăturilor dintre anatomia și fiziologia organismului uman, asupra unității organismului și a relațiilor dintre organism și mediu.

I. NICOLAESCU

C. DEMETRESCU

Pornind de la exigențele examenului

Pregătindu-se să recapituleze cu elevii, între 27 mai și 5 iunie, problemele fundamentale cuprinse în programele claselor VIII-XI, profesorii de limba franceză (în seama, în primul rînd, de exigențele examenului la care urmează să se prezinte absolvenții școlilor medii. Astfel, ei iau în considerare faptul că elevilor li se va cere să dovedească în ce măsură și-au însușit principalele cunoștințe teoretice de literatură și gramatică, precum și capacitatea de a utiliza în practică aceste cunoștințe, de a face aprecieri cu privire la conținutul unor opere literare și la trăsăturile caracteristice diferitelor perioade din istoria literaturii franceze, de a opera, în cadrul unor exerciții și traduceri relativ simple, cu diferite noțiuni de morfologie și de sintaxă însușite de-a lungul celor patru ani de școală medie.

Ca atare, procedînd la fixarea temelor recapitulative, profesorii urmăresc să le formuleze în așa fel încît să cuprindă problemele cele mai importante din materia studiată. Lăsînd de-o parte amănunte mai puțin semnificative, ei se opresc îndeosebi asupra problemelor caracteristice literaturii franceze în evul mediu, în perioada Renașterii, a clasicismului și iluminismului, stăruie asupra romantismului și realismului critic, acordînd o însemnătate deosebită literaturii secolului XX.

Insistînd în lecțiile de recapitulare și de sinteză asupra problemelor principale din materia predată profesorii se străduiesc să asigure temeinicia cunoștințelor acumulate de elevi. De exemplu, numeroși profesori și-au propus să insiste în tratarea literaturii franceze din perioada

evului mediu asupra modului cum se reflectă în această literatură (în special în „Chanson de Roland”), contradicțiile istorice ale societății feudale, cum se afirmă aici spiritul popular.

Recapitularea operelor din epoca Renașterii, îndeosebi a lui Rabelais, va da profesorilor prilejul să consolideze cunoștințele elevilor privitoare la literatura antifeudală și umanistă care proclamă puterea creatoare a omului, înțelepciunea și destoinicia lui. La rîndul său, recapitularea clasicismului va crea posibilitatea vederii cunoștințelor elevilor despre caracteristicile acestui curent — umanismul, realismul, raționalismul — așa cum se oglindesc ele în opera lui Pierre Corneille, Molière, La Fontaine, ca și despre valorile morale, despre caracterul critic și despre perfecțiunea formei specifice operelor scriitorilor ce aparțin curentului clasicist.

În ceea ce privește literatura din epoca luminilor, care exprimă tendințele revoluționare ale burgheziei franceze, lupta ei împotriva regimului feudal, profesorii își propun ca, oprindu-se în special asupra operei lui Voltaire și Diderot, să sublinieze caracterul ei antifeudal și antimonarhic, materialismul ei.

Largi sinteze își propun să facă profesorii în tratarea literaturii din secolele XIX și XX. De pildă, profesoara de franceză de la Școala medie nr. 34 din Capitală și-a propus în această privință următoarele teme recapitulative: „Romantismul militant” (în care va trata în primul rînd creația lui Victor Hugo, insistînd asupra notelor de critică socială din creația acestuia), „Analiza și cri-

tica societății capitaliste franceze în literatura realist critică” (în care va face referiri mai ample asupra lui Honoré de Balzac, Stendhal și Anatole France) și „Literatura secolului al XX-lea” (la care va acorda o mai mare amploare operei lui Louis Aragon).

În mod deosebit vor stărui profesorii asupra problemelor literaturii franceze între cele două războaie mondiale, ca și asupra aceleia din ultimul sfert de secol. De exemplu, la Școala medie nr. 26 din București se va insista asupra celor două culturi existente în Franța: cultura burgheziei în descompunere și cultura clasei muncitoare în ascensiune, reprezentată prin scriitorii care militează în operele lor pentru socialism, pentru pace. Sub acest unghi vor fi recapitulați scriitorii ca Romain Rolland, Henri Barbusse, Aragon.

Examenul de maturitate îi va pune pe absolvenții școlilor medii în situația de a demonstra nu numai cit de temeinic au memorat principalele nume de scriitori caracteristici pentru un anumit curent literar, sau temele și subiectele operelor citite de aceștia, ci mai ales cit de profund înțeleg problemele studiate, cum știu să aplice, în diferite cazuri particulare, cunoștințele cu caracter general. Ei vor trebui să știe de exemplu, referindu-se la scriitorii studiați, în ce constau aspectele pozitive ale mișcării romantice franceze apărute după revoluția de la 1789, dar și să arate care sînt trăsăturile ei negative, cum anume se manifestă în creațiile literare ce aparțin acestui curent, contradicțiile specifice scriitorilor care trăiau în

epoca de consolidare a statului burghez. La fel, în răspunsurile lor despre opera lui Balzac sau a lui Stendhal, ei vor trebui să menționeze cu deosebire elementele specifice metodei realist critice folosite de acești scriitori ca și limitele concepției lor. Desigur că, pentru ea elevii să-și poată consolida cunoștințele în această direcție, profesorii sînt chemați să stăruie în lecțiile recapitulative nu atît asupra datelor, numelor ș.a.m.d., cit asupra problemelor conținutului de idei al operelor și asupra valorii lor artistice.

Cerințe similare trebuie formulate pentru lecțiile recapitulative de gramatică. Nu este suficient ca elevii să cunoască pe de rost formele perfectului simplu, de exemplu, ci trebuie să dovedească în cadrul exercițiilor, al traducerilor, că știu să folosească în mod corect acest timp în practica vorbirii și scrierii, în contexte variate. De aceea, în timpul lecțiilor de recapitulare trebuie să dăm o largă atenție exercițiilor aplicative.

După încheierea cursurilor, absolvenții vor avea la dispoziție o perioadă dedicată exclusiv studiului individual. Munca lor independentă pentru consolidarea cunoștințelor privind o limbă străină nu poate fi dusă cu succes la bun sfîrșit atîta vreme cit aceștia mai au nelămuriri și lacune ce nu pot fi lichidate decît cu sprijinul profesorilor. Cu atît mai mult se cere o cit mai bună organizare a activității în timpul orelor de recapitulare și sinteză.

Corelația între discipline în pregătirea pentru examene

Progresul tehnic rapid al industriei noastre cere școlilor tehnice de maiștri să dea elevilor o temeinică pregătire științifică bazată pe cunoașterea sistematică a disciplinelor de specialitate, a legăturii existente între acestea. De aceea preocupându-se de consolidarea cunoștințelor elevilor acum, în perioada recapitulării, cadrele didactice din școala noastră dau o atenție deosebită corelării cunoștințelor din diverse domenii, stabilirii unor legături noi, mai ample, între discipline.

Runăoară, profesorii de mecanică tehnică au discutat cu profesorii de tehnologia meseriei asupra temelor recapitulative stabilite și asupra exemplurilor din producție care pot fi folosite la fiecare temă în strinsă legătură cu recapitularea cunoștințelor de tehnologie. În același timp, au alcătuit împreună probleme noi cu date din întreprinderi privind turația mașinilor, diametrele arborilor, puterea necesară pentru acționare ș.a., probleme care au fost date elevilor spre rezolvare. Astfel, după ce s-a recapitulat statica punctului material cu frecare, li s-a cerut elevilor să determine forța de tracțiune a unui șchip care deservește cuptorul de var dintr-o fabrică de zahăr, forță necesară la calcularea puterii motorului de acționare. Elevii au procedat întâi la rezolvarea problemei după principiile mecanicii și apoi au efectuat aplicația numerică. Pentru aceasta au executat schița principiului de funcționare a șchipului, cunoscută de la tehnologie, au reprezentat forțele care acționează asupra șchipului și au determinat forța de tracțiune după regulile mecanicii statice. Greutatea șchipului a fost apreciată, după datele din practică, la 160 kgf, iar încărcătura medie de piatră de var la 400 kgf. S-a obținut astfel $G = 560$ kgf. În raport cu aceste date și bazându-se pe experiența practică de producție a elevilor, profesorul

de mecanică le-a propus să reia calculul pentru diferite valori ale unghiului înclinat în producție, pentru a stabili ce înclinație este mai avantajoasă.

Numeroase aplicații legate de tehnologia meseriei au fost efectuate și la recapitularea cinematicii, mai ales în legătură cu mișcarea de rotație, întrucât procesul de centrifugare este mult folosit în industria alimentară. Astfel, cunoscând diametrul și încărcarea unei centrifuge și puterea ei de acționare, elevii au determinat turația centrifugei pentru separarea zahărului de sirop. De asemenea, în cadrul aplicațiilor efectuate la recapitularea cunoștințelor din domeniul dinamicii, s-a dat o importanță deosebită exercițiilor de calculare a lucrului mecanic efectuat de diferite transportoare dintr-o fabrică de zahăr și a puterii necesare pentru acționarea lor.

În același timp, la recapitularea cunoștințelor de tehnologia meseriei, profesorul ajută elevilor să aplice în mod creator cunoștințele căpătate la disciplinele tehnice generale și implicit și cunoștințele de mecanică tehnică. Astfel, cunoștințele de mecanică, de matematică și desen tehnic sunt folosite în cadrul lecțiilor de tehnologia meseriei, ori de câte ori este cazul, la rezolvarea diferitelor probleme complexe. De exemplu, li s-a cerut elevilor să calculeze dimensiunile unui transportor-melc pentru ridicarea sfeclii de zahăr dintr-o fabrică care prelucrează 1500 t. sfeclă de zahăr în 24 de ore, cunoscând înălțimea de ridicare și unghiul de înclinație al transportorului. Pentru a putea rezolva această problemă, elevii au aplicat, alături de cunoștințele însușite la tehnologia meseriei, o serie de formule pe care le-au studiat în cadrul mecanicii tehnice. Totodată, li s-a cerut să stabilească ei înșiși datele numerice ale problemei, pe baza experienței acumulate în prac-

tică. Astfel, ei au apreciat viteza periferică, au stabilit turația elicei în funcție de aceasta și au apreciat cu o valoare medie variația pasului elicei. Folosind cunoștințele de mecanică tehnică elevii au înlocuit aceste valori în formula generală de calcul a transportoarelor studiată în cadrul capitolului „Procese și aparate pentru calcularea productivității transportoarelor”, obținând următoarea ecuație:

$$1500 \cdot 1000 = \frac{\pi (D^3 - d^3)}{4} \cdot 0,75 \cdot D \cdot 500 \cdot D \cdot 43 \cdot \frac{60 \cdot 1}{\pi D} = 60,2\%$$

de unde au dedus $D^3 - d^3 = 0,43$. Apoi, cunoscând de la lecțiile de mecanică turația axului și puterea necesară pentru acționarea lui, au calculat diametrul axului apreciind orientativ numărul rotațiilor și considerând apoi efortul unitar la torsiune pentru oțel. Astfel elevii au putut stabili numărul tonelor de sfeclă prelucrată pe oră și lungimea transportorului, iar pe baza acestora puterea necesară pentru acționarea transportorului folosind totodată și coeficientul corectiv în funcție de natura și forma materialului de transportat, cunoscut din aplicații anterioare și din producție.

Rezultatele obținute au fost discutate pe larg în clasă, interpretarea datelor ducând la o mai deplină pătrundere a problemelor tehnice.

Lecțiile recapitulative desfășurate în acest fel, solicitând cunoștințe din diferite domenii ca și experiența practică, îi determină pe elevi să înțeleagă mai bine strinsele legături dintre aceste cunoștințe și îi ajută să-și perfecționeze deprinderile de a rezolva probleme tehnice, pregătindu-i să fie buni conducători pe locul de producție.

Prof. ION BILEA
Prof. LUCIA HLESCU
Centrul școlar
pentru industria alimentară
„Filimon Sirbu”-București

Discuție cu elevii anului III de la Centrul școlar forestier din Capitală despre elaborarea proiectelor de diplomă

Sesiune de referate

Colectivul didactic și organizația U.T.M. a Școlii tehnice de arhitectură din București organizează în fiecare an o sesiune de referate științifice a elevilor. Referatele, elaborate în cadrul cercurilor tehnice, sub îndrumarea cadrelor didactice, au drept scop de a-i pune la curent pe elevi cu unele probleme moderne de arhitectură, de sistematizare a orașelor, construcții civile și industriale, instalații, topografie etc. și de a-i deprinde pe viitorii tehnicieni cu metodele cercetării științifice.

La sesiunea științifică din acest an au fost prezentate 10 referate din specialități diferite, unele însoțite de proiectii de filme tehnice documentare. Printre referatele cele mai apreciate a fost cel intitulat „Orașe noi în țara noastră”, în care elevule Sanda Bobîrnac și Aneta Teușan, după o scurtă incursiune istorică privind etapele dezvoltării construcțiilor din țara noastră, au prezentat avântul pe care-l cunoaște dezvoltarea construcțiilor, sistematizarea și proiectarea construcțiilor de noi orașe și au arătat principiile după care se călăuzesc arhitecții și inginerii în proiectarea noilor construcții. Lucrarea „Instalații în clădiri din panouri mari”, prezentată de elevul I. Onea, din anul III, a înfățișat dezvoltarea industriei construcțiilor din prefabricate de

beton armat, arătând că aceasta a impus găsirea unor noi soluții de plasare și executare a instalațiilor sanitare, electrice, de încălzire centrală etc., care să nu afecteze calitatea structurii panoului portant prezentând cele mai valoroase soluții adoptate, iar lucrarea „Amplasarea industriilor — sarcină de bază a proiectantului”, realizată de elevule E. Axente și B. Barbu din anul II a expus factorii tehnico-economici și sociali de care trebuie să țină seama proiectanții la amplasarea obiectivelor industriale. Interesant a fost și referatul „Materiale și procedee moderne pentru finisarea clădirilor de locuit și social-culturale”, întocmit de un grup de elevi din anul I, în care se prezintă diferite metode moderne folosite în lucrările de zugrăvire, vopsitorie, tapetat, timplărie, scoțindu-se în evidență calitățile economice și estetice ale materialelor din P.A.I., P.F.I. și ale materialelor din polimeri sintetici.

Participanții la sesiune — elevi, ingineri și arhitecți din școală și din afara școlii — au apreciat valoarea documentară și științifică a referatelor, mijloc de ridicare a nivelului de pregătire a viitorilor tehnicieni din arhitectură și construcții.

GR. D. MATEIANU

VĂ PREZENTĂM URMĂTOARELE ȘCOLI:

Grupul școlar petrol-chimie din Onești

Combinatul chimic și Fabrica de cauciuc sintetic din Onești au devenit cunoscute în întreaga țară ca un simbol al uriașei dezvoltări a industriei noastre chimice în anii regimului democrat-popular.

În imediata apropiere a Fabricii de cauciuc s-a înălțat în ultimii ani Grupul școlar de petrol-chimie, care pregătește cadrele necesare acestor două mari obiective industriale. La Școala profesională a acestui grup, absolvenții clasei a VII-a se pot pregăti pentru a deveni mecanici de întreținere a utilajului chimic și de rafinare, operatori-chimiști pentru fabricarea sodiei și a produselor clorosodice, operatori distilatori-rafinatori în industria petrolului, laboranți în domeniul petrol-chimiei. La rândul lor, absolvenții școlilor medii pot deveni, urmând Școala tehnică de muncitori calificați, operatori chimiști pentru fabricarea sau prelucrarea cauciucului a maselor plastice și a fibrelor sintetice, ca și mecanici pentru aparate de măsură și automatizare.

Condițiile bune de studiu și de activitate în școală, practica în sec-

țiile complet automatizate ale Combinatului chimic și ale Fabricii de cauciuc sintetic oferă elevilor posibilități depline de a-și însuși meseriile dintr-un sector în plin avânt al economiei noastre socialiste, ca și prilejul de a se dezvolta multilateral în cadrul cercurilor de specialitate ale școlii.

Toate aceste avantaje, ca și atracția deosebită pe care o exercită asupra tineretului utilajele complexe ale industriei petro-chimice moderne, vor face ca recomandările noastre spre acest însemnat centru școlar profesional și tehnic să găsească un puternic ecou în rândurile elevilor.

Școli de construcții și arhitectură

Pe multe din șantierele Capitalei unde se înalță clădirile masive ale unor noi fabrici și uzine sau siluetele zvelte ale unor blocuri-turn lucrează în brigăzi, alături de muncitorii cu experiență, ucenicii și elevii celor două centre școlare de construcții din Capitală, precum și elevii Școlii tehnice de arhitectură. Viitorii constructori învață să minuias-

că materialele și utilajele cele mai moderne utilizate astăzi în întreprinderile pentru industria construcțiilor și pe marile șantiere: panouri mari prefabricate din beton, macarale, cofraje glisante, aparate moderne și materiale plastice pentru executarea finisajelor etc.

La centrele școlare de construcții nr. 1 și nr. 2, instalate în clădiri moderne, cu săli de clasă și ateliere luminoase, laboratoare și cabinete dotate cu un bogat material didactic, printre care machetele în stare de funcțiune ale celor mai noi utilaje folosite în domeniul construcției, absolvenții claselor a VII-a se pot pregăti să devină instalatori pentru instalații tehnico-sanitare, mecanici pentru utilaje de construcții și terasamente, dulgheri, zidari și zgravi-vopsitori-tapetari în domeniul construcțiilor, specialiști în izolații, operatori la liniile tehnologice pentru producerea prefabricatelor din industria materialelor de construcții, instalatori de încălziri centrale, faianțari-mosaicari, electricieni pentru instalații de lumină și forță. În cadrul Centrului școlar nr. 1 funcționează și o școală tehnică pentru muncitori de înaltă calificare, care pregătește, din rândurile absolvenților școlii medii, mecanici specialiști

în utilaje de construcții și terasamente și electricieni de înaltă calificare pentru instalațiile de lumină și forță.

Perspective deosebit de interesante deschide viitorilor absolvenți ai

școlilor medii și Școala tehnică de arhitectură, care pregătește tehnicieni constructori pentru arhitectură și sistematizare și tehnicieni topografi pentru construcții și sistematizare.

Elevi din anul II al Școlii tehnice de arhitectură și construcții a orașelor din București lucrând proiecte

Manualul de agricultură pentru clasa a V-a

Manualul de agricultură pentru clasa a V-a este prezentat într-o formă îngrijită și are un conținut în general just din punct de vedere științific și metodic, fiind de un real folos profesorilor în predare și elevilor în însușirea temeinică a cunoștințelor. Autorii s-au străduit să folosească un stil atrăgător, ușor accesibil și destul de clar. Și aspectul grafic este în general corespunzător.

Cu toate aceste calități, manualul mai prezintă unele lipsuri care s-au făcut simțite în predare.

Bunăoară, se constată câteva nepotriviri cu programa școlară, fapt ce poate deruta pe profesori. De exemplu, tema a doua poartă în programă titlul „Solu și însușirile lui”, pe când manualul o intitulă „Solu și formarea lui”. La paragraful 3 din tema a doua a programei — Insușirile solului — se prevede studierea structurii porozității, coeziunii, adeziunii și capilarității solului. Manualul nu vorbește însă despre porozitate, dar se referă, în plus față de programă, la permeabilitatea solului. La aceeași temă, la paragraful 4, programa cere să se studieze factorii care influențează diferențierea solurilor. Manualul vorbește însă despre factorii care contribuie la diferențierea solurilor, ceea ce este altceva. Într-un mod asemănător stau lucrurile la tema 10, unde programa indică să se trateze combaterea degradării solului și recuperarea terenurilor neproductive, în timp ce formularea

din manual „Combaterea eroziunii solului și conservarea lui” — are alt sens.

Unele teme din programă au fost inversate în manual fără nici o justificare. Așa, de exemplu, programa cere ca să se înceapă cu studiul sfeclii de zahăr, în timp ce manualul tratează întâi cartoful și apoi sfecla de zahăr. Problemele legate de combaterea bolilor și dăunătorilor sfeclii de zahăr sînt tratate în manual înainte de problemele producerii seminței de sfeclă de zahăr, nerespectîndu-se programa, care situează mai just lecția despre boli și dăunători la sfîrșitul lecțiilor despre sfecla de zahăr, deoarece și sfecla pentru sămînță suferă de aceleași boli și de aceiași dăunători. Aceeași inconsecvență se vedește și la tema 16 — Cînepa — unde dăunătorii sînt tratați înaintea culturii cînepii pentru sămînță.

Există, pe alocuri, o serie de lipsuri în folosirea terminologiei. De exemplu, același dăunător apare, la aceeași pagină (171), sub două denumiri diferite: o dată este prezentat ca numindu-se gîrgărița de porumbiște, iar altă dată răișoara sfeclii. Desigur acest fapt îi poate deruta serios pe elevi.

Consider că, pentru precizia conținutului științific al manualelor, ar fi bine ca la bolile și dăunătorii plantelor de cultură și ai animalelor domestice să se dea, pe lângă denumirea populară, și cea științifică între paranteze. Această ar veni în sprijinul cadrelor didac-

tice, care astfel s-ar putea documenta mai bine asupra lecțiilor folosind literatura științifică de specialitate. Cred că, deoarece nu urmează să se pretindă elevilor memorarea denumirilor respective, existența lor în manual nu i-ar supraîncărca.

Se vădese în manual și unele neajunsuri în ceea ce privește ilustrarea grafică a lecțiilor. Completarea acestora cu unele figuri și scheme ar fi foarte binevenită. De exemplu, socotesc necesare figuri care să înfățișeze unii dăunători descriși în manual cum sînt gîrgărița de porumbiște, dăunătorii cerealelor din magazii, gîrgărița sfeclii etc. I-ar ajuta mult pe elevi și prezentarea, sub forma unor scheme, a citorva exemple de asolamente diferențiate pe regiuni, spre a putea fi folosite după caz. Semnalez de asemenea necesitatea unei mai mari atenții pentru claritatea figurilor, a schemelor și socotesc că prezentarea colorată a unor figuri, ca și a hărții solurilor R.P.R., ar ridica mai mult valoarea manualului.

În sfîrșit, cred că atît manualele de agricultură existente, cît și viitorul manual de zootehnie pentru clasa a VII-a, ar trebui să conțină la sfîrșit un glosar în care să se explice termenii necunoscuți elevilor așa cum se procedează și în alte manuale școlare.

Prof. T. IOAN
raionul Oradea

Profesoare în ecupa de dansuri a Clubului sindicatelor de învățămînt București

Din activitatea organizațiilor sindicale

Atenție pentru condițiile de muncă

Un studiu efectuat recent de comitetul sindicatului învățămînt din raionul 16 Februarie a confirmat încă o dată faptul că randamentul învățătorilor sau profesorilor în procesul predării depinde mult de condițiile în care își desfășoară ei activitatea, condiții ce au o însemnată influență asupra capacității lor de a se concentra în procesul creator cerut de fiecare lecție. „Am constatat cu prilejul studiului efectuat de noi — ne-a spus tov. Călugăriță, președintele comitetului acestui sindicat — că un număr mare de elevi cu note bune și foarte bune se găsește de obicei la clasele și obiectele al căror învățători și profesori au avut posibilitatea să-și dedice cea mai mare parte a timpului pregătirii lor pentru lecții și să se odihnească suficient. În schimb, lecțiile ținute în condiții de oboseală sînt, în cele mai multe cazuri, sortite unei eficiențe scăzute, nu pot asigura înțelegerea deplină de către elevi a problemelor predate”.

Pornind de la concluziile studiului amintit, comitetul sindicatului acordă o mare atenție, în special în această perioadă destul de grea a încheierii anului școlar, evitării supraîncărcării cadrelor didactice. În acest sens s-a dat tuturor organizațiilor sindicale din școli, încă de la începutul trimestrului al III-lea, indicația să revadă obligațiile extra profesionale ale membrilor de sindicat și să ia măsuri pentru înlăturarea deficiențelor existente. Membrii comitetului urmăresc traducerea în viață a măsurilor privind evitarea supraîncărcării și interveni acolo unde se constată abateri. Acțiunea aceasta n-a întîrziat să-și arate efectele. Cadrele didactice de la școlile de 8 ani nr. 158, 163, 166 etc. au dobîndit posibilitatea de a munci în condiții mai bune, ceea ce a făcut să crească numărul elevilor cu note bune și foarte bune.

O altă măsură luată de comitetul sindicatului în colaborare cu secția de învățămînt raională, în același scop al creării unor condiții cît mai bune de muncă în școli, se referă la organizarea curățeniei în sălile de clasă și laboratoare, la aerisirea acestora. Și aceasta contribuie la mai buna desfășurare a muncii elevilor și profesorilor ajutîndu-i să dea un randament sporit.

Preocupări pentru asigurarea unor condiții bune de muncă în această etapă de eforturi susți-

nute în activitatea instructiv-educativă se manifestă și în multe alte locuri. Un sondaj făcut de redacția gazetei noastre la cîteva școli din regiunea București arată aceeași grijă pentru evitarea supraîncărcării cadrelor didactice, pentru crearea condițiilor care să asigure o muncă rodnică. În comuna Bălăria, raionul Drăgănești Vlașca de pildă, unii profesori erau pînă nu de mult scoși de la lecții pentru a îndeplini unele sarcini obștești urgente. În felul acesta însă înregistrau pierderi de ore, lecțiile trebuind să fie apoi expediate în fugă pentru a se asigura cerintele planului calendaristic. Este limpede că asemenea situații duceau, în ultimă instanță, la o slabă pregătire a elevilor. Cu sprijinul organelor de partid s-au luat măsuri pentru a se curma asemenea practici. Acum nu numai că profesorii nu mai sînt chemați la diferite acțiuni obștești în timpul orelor, ci se manifestă o preocupare atentă pentru a li se asigura timp suficient în vederea pregătirii lecțiilor și recreării.

De problema condițiilor de muncă este legată și grija pentru rezolvarea la timp a unor probleme personale ale cadrelor didactice. „De mai multe ori am fost nevoit, ne scrie profesorul C. Negruți, să mă deplasez la serviciul de contabilitate al secției de învățămînt din Răcari pentru a rezolva o problemă care putea fi rezolvată fără nici o deplasare: virarea către o întreprindere comercială a sumelor reținute pe baza unui contract încheiat de mine cu întreprinderea respectivă”. Pe lângă faptul că asemenea manifestări de birocratism existente încă la unele secții de învățămînt creează cadrelor didactice griji și preocupări inutile, ele duc la importante pierderi de timp care, se răsfrîng de bună seamă în muncă. Faptul că ele sînt izolate nu poate să ne liniștească. Întrucît de munca unui profesor este legată pregătirea a zeci și zeci de elevi. Iată de ce se impune să se arate pretutindeni cadrelor didactice toată grija necesară.

Buna pregătire a elevilor, încheierea cu succes a anului școlar cer să acordăm o deosebită atenție condițiilor de muncă ale învățătorilor și profesorilor. Obligații în această privință revin și directorilor de școli și secțiilor de învățămînt și, mai ales, organizațiilor sindicale.

Limba latină pentru clasa a X-a

Manualul de limba latină pentru clasa a X-a este mult îmbunătățit față de edițiile anterioare. Textele sînt mai bine alese, atît în ce privește ilustrarea activității autorilor studiați, cît și în ce privește conținutul educativ. Este bine că s-au grupat la un loc noțiunile de morfologie și sintaxă, care în edițiile anterioare erau împrăștiate, căci în felul acesta este înlesnită adîncirea și sistematizarea cunoștințelor de gramatică latină.

Bunăoară, pentru a se asigura aprofundarea noțiunilor de sintaxă dobîndite în clasa a IX-a, autorul pornește de la funcțiunile sintactice ale cuvintelor, spre a arăta apoi cazurile prin care se exprimă acestea. În practică metoda aceasta s-a dovedit bună, întrucît este accesibilă puterii de înțelegere a elevilor. Ei înțeleg, de pildă, mai bine ideea de genitivus qualitatis analizînd înții un grup sintactic ca *adulescens summae potentiae*, unde substantivul în genitiv, *potentiae*, este atribut al substantivului *adulescens* (ce fel de tînar?)

Totuși, în partea de gramatică a lucrării am constatat și o serie de lipsuri, pe care aș vrea să le arăt. Astfel, autorul trece între chestiunile de morfologie și construcțiile gerunziale și gerundivale. Dar acestea nu-și au locul aici, fiind probleme de sintaxă a modurilor.

Tratarea complementelor circumstanțiale prezintă și ea lipsuri. În lecția despre complementul circumstanțial care exprimă locul de unde izvorăște acțiunea sau starea se include și „termenul al doilea de comparație”, ceea ce nu e corect, pentru că ablativul *comparationis* este un complement al comparativului, nu un complement circumstanțial de loc care răspunde la întrebarea „de unde?”. Socotesc că la complementele circumstanțiale care exprimă locul unde se află ceva, ca și la complementul de spațiu este mai logic să se trateze întii construcțiile cu prepoziții, comparativ cu construcțiile asemănătoare din limba română, și abia după aceea construcțiile fără prepoziții.

Crează unele greutăți în predare lecția despre complementul circumstanțial de mod, prin faptul că aici, pe baza afirmației că acest complement „are multe înțelesuri”, sînt grupate la un loc complementele di-

ferite, dintre care unele nu au nuanțe modale. De exemplu, ablativul sociativ, ablativul instrumental și ablativul cauzei, oricît de apropiate ar fi de ideea de mod, exprimă sensuri deosebite: circumstanțialul sociativ arată însoțirea în acțiune, nu modul acesteia, instrumentalul arată instrumentul acțiunii, iar ablativul cauzei — cauza ei. Și în noua ediție a gramaticii publicată de Academia R.P.R. aceste complementele sînt tratate aparte, nu în cadrul noțiunii de mod. Iar elevii, pe bună dreptate, ne pun întrebări cu privire la aceste nepotriviri. Nici ablativul pretii, care răspunde la întrebările cu cît? cu ce? prin ce? nu exprimă un complement de mod, ci un complement circumstanțial instrumental. La fel, ablativul qualitatis nu exprimă un complement de mod, ci un atribut, pentru că lămurește un substantiv, ca și genitivus qualitatis.

În exemplul dat în manual la pag. 104, pct. 6 a., *capillo sunt promisso* — ablativul *capillo promisso* nu are rol de complement de mod, ci de nume predicativ al verbului copulativ *sunt*, care aici nu arată existență, deci nu poate forma un predicat verbal.

Și mai mare nedumerire produce punctul 7 din lecția de mai sus, unde este considerat complement de mod și ablativul arătînd „drumul pe unde se merge” (*Aurelia via profectus est* = a plecat pe calea Aurelia). Este evident că aici e vorba de un complement circumstanțial de loc, nicidecum de un complement de mod.

În ceea ce privește lecțiile de sintaxă a frazei, acestea sînt în general corespunzătoare, interesante pentru elevi mai ales prin faptul că se folosește metoda comparativ-istorică în tratarea problemelor de coordonare și subordonare. Și aici mai pot fi aduse însă unele îmbunătățiri.

De pildă, cred că la subordonata finală e bine să se menționeze numai conjuncțiile finale propriu-zise, nu și conjuncțiile relative finale, care se învață mai tîrziu, pentru că această anticipație îngreunează înțelegerea lecției. De asemenea, cred, că substituirea finalei trebuie explicată într-o lecție de sinteză, după ce elevii cunosc relativa cir-

cumstanțială și construcțiile participiale.

În legătură cu astfel de anticipații în explicarea unor probleme amintesc și de o altă lipsă a manualului — de astădată privind partea de literatură — anume că prezintă texte din Cezar în stilul indirect la începutul anului școlar, cînd elevii nu au cunoștințe despre vorbirea indirectă în limba latină. Am încercat să înlătur această deficiență predînd mai devreme lecția despre stilul indirect, dar elevii o înțeleg anevoie, pentru că n-au studiat încă o serie de cunoștințe absolute necesare despre sintaxa modurilor, coordonare și subordonare, concordanța timpurilor ș.a.m.d.

Indicele de la sfîrșitul manualului ajută la o mai bună înțelegere a textelor, întrucît explică sensul istoric și social al unor cuvinte ca *imperium*, *magistratus*, *potestas*, *socii*, *stipendium*, *tributum* ș.a., suplinind deocamdată lipsa unui dicționar de antichități greco-romane.

Ultima parte a manualului, vocabularul latino-român, este de un real folos în munca de traducere a textelor. Vocabularul dă etimologia unor cuvinte — desigur pe scurt și numai unde este neapărat trebuință — ușurînd înțelegerea și memorarea unor cuvinte mai grele, cum sînt compusele cu prepoziții ale verbelor *caedo*, *cado* și *cedo*, *incido*, și *incedo*, *concido* și *concedo* etc. — foarte interesante pentru elevi și utile în ceea ce privește însușirea conștientă a terminologiei moderne: incident, accident, incizie, concis, concizie, concesie etc. Totuși, unele cuvinte nu sînt rediate exact. De exemplu, există inexactități în prezentarea formelor primitive ale unor verbe și lasă de dorit uneori explicarea cuvintelor. De exemplu, sensul adjectivului *abnoxius* = supus cuiva, la discreția, la dispoziția, este redat prin expresia mai puțin literară „la chereșmă”.

Socotesc că, prin îmbunătățirea îndeosebi a părții de gramatică, manualul va putea contribui mai bine la cunoașterea limbii latine de către elevi.

Prof. I. VEGA
Rm. Vilcea

Excursii documentare ale cadrelor didactice

Vizitele în marile unități industriale și agricole socialiste cit și excursiile cu obiective geografice sau istorice constituie pentru cadrele didactice un mijloc important de completare a pregătirii lor, ajutându-le să lege mai strâns lecțiile de practică, de viață. Conștienți de acest fapt profesorii participă tot mai des la excursii cu caracter documentar.

De pildă, pentru membrii cercului pedagogic de fizică și chimie din Oradea a devenit o tradiție vizitarea principalelor centre industriale, în vederea documentării lor tehnico-științifice. Printre obiectivele vizitate de aceștia amintim Uzina de mașini-unelte „Infrățirea” sau Fabrica de produse chimico-farmacaceutice „Sinteza”. În urma acestor vizite profesorii și-au putut îmbogăți lecțiile cu numeroase exemple din producție. De pildă,

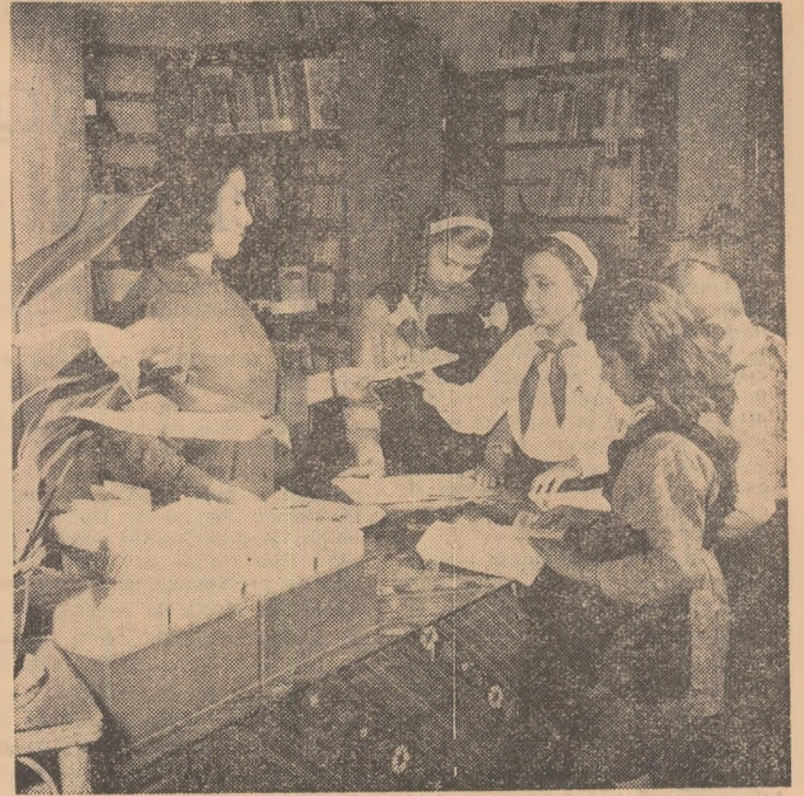
lecțiile despre metale și aliaje au fost ilustrate cu o serie de date noi și exemple legate de procesul tehnologic realizat la uzina „Infrățirea”. La rândul ei, vizita la Fabrica „Sinteza” a oferit o serie de exemple privind largă utilizare a produselor chimice în industria farmaceutică.

Și cadrele didactice din raionul Cîmpeni au făcut o serie de interesante excursii documentare. De curând aceștia au participat la o excursie pe ruta Cîmpeni—Brad—Arad—Timișoara—Reșița—Hunedoara—Deva—Alba Iulia. Cu acest prilej profesorii au vizitat marile întreprinderi din aceste orașe, au văzut monumente și locuri istorice, au studiat unele fenomene geografice. Deosebit de instructive s-au dovedit vizitele la furnalele de la Reșița și Hunedoara, la Uzinele de

strunguri din Arad, la Uzinele textile „30 Decembrie”, la Fabrica de zahăr „Banatul”, ca și vizitarea unor monumente istorice cum sînt mormîntul lui Avram Iancu, Corul lui Horia, castelul Huniazilor din Hunedoara ș.a.

Avînd prilejul să cunoască în cadrul acestor excursii fața nouă a țării, să evoce momente din istoria patriei, să cunoască marile realizări dobîndite de poporul nostru muncitor, sub conducerea partidului, în anii puterii populare, profesorii își ridică nivelul profesional și țin lecții mai bune, care ilustrează realitățile vieții noastre de astăzi.

T. RADU

La secția pentru copii a Bibliotecii regionale Oltenia

Ore de dirigiență eficiente

Încă de la începutul anului, organizînd munca la clasele experimentale, conducerea Școlii de 8 ani nr. 4 din Suceava a avut în preocupările sale, pe lângă pregătirea elevilor, și eficiența activității educative.

În general dirigienții claselor I-IV s-au orientat bine în alegerea tematicii orelor de dirigiență. Astfel ei au discutat cu elevii, pe marginea unor povestiri accesibile lor ca și a unor aspecte concrete din viața claselor, teme ca: „Îmi iubesc școala”, „Minciuna are picioare scurte”, „Să dăm și acasă o mîină de ajutor” (la clasa I), „Să cunoaștem faptele copiilor eroi” (la clasa a II-a), „Ce e bun și ce e rău în clasa noastră”, „Cum să ne comportăm în școală și în familie” (la

clasa a III-a), „Cartea care mi-a plăcut mai mult”, „Prietenul meu”, „Al meu, al nostru” (la clasa a IV-a). Aceste discuții au contribuit la formarea convingerilor și sentimentelor copiilor, la educarea lor în spiritul moralei comuniste.

Datorită muncii complexe desfășurate de dirigienți la clasele experimentale, elevii și-au lărgit orizontul cultural, și-au însușit în mare măsură regulile de comportare civilizată. Se observă la acești elevi mai multă conștiințiozitate în îndeplinirea sarcinilor, mai mult interes pentru învățatură, mai multă inițiativă.

LIGIA NEMEȘ
directoare adjunctă la Școala de 8 ani nr. 4, din Suceava

BIBLIOGRAFIE

A apărut
REVISTA DE PEDAGOGIE,
nr. 4, aprilie 1962
In sumar :

- V. A. Suhomlinski : Copiii dificili.
G. C. Chiosa : Criterii în organizarea și predarea cunoștințelor de limba română.
O. Șafran : Valoarea educativă a unor emisiuni radiofonice.
Ion Bontas și Cornelia Nacu : Aspecte metodice ale folosirii desenului didactic în lecțiile cu caracter tehnic.
Gheorghe Radu și Constantin Păunescu : Despre contribuția profesorului Gheorghe Marinescu la dezvoltarea științei din țara noastră.
Anton Vasilescu și Aculin Cazacu : Unitatea procesului educativ la clasele mici.
Olga Oprea : Procedee metodice de verificare a cunoștințelor la lecțiile din școala serală.
Valentina Filipescu : Sistemul instrucției în producție în școală medie de cultură generală din U.R.S.S.
Borî Istvan : Aplicații tehnico-practice în școala de cultură generală din R. P. Ungară.
Nicolae Stănescu : Cu privire la manualul de fizică pentru clasa a VI-a.
Ana Tucicov-Bogdan : „Tratat de psihologie experimentală”.
Valentina Radu : Educarea intereselor de cunoaștere la copii în familie.

În școlile speciale Centrul experimental logopedic

În anii puterii populare, învățămîntul special a cunoscut în țara noastră o radicală restructurare și o dezvoltare complexă, ridicîndu-se la nivelul învățămîntului de cultură generală.

O atenție deosebită s-a acordat în ultimii ani, în cadrul învățămîntului special, și activității logopedice. Astfel, în afară de cabinetele logopedice existente la policlinicile pentru copii, s-au înființat, începînd din anul școlar 1961—1962, o serie de centre logopedice interșcolare, care desfășoară o rodnică și susținută activitate.

Dezvoltarea practicii logopedice a creat și necesitatea organizării unei activități de cercetare experimental-științifică în acest domeniu, de îndrumare metodică și coordonare a muncii logopedice. În acest scop, Ministerul Învățămîntului a înființat în Capitală un centru experimental logopedic, care are drept scop activitatea de corectare experimentală a deficiențelor de vorbire simultan cu cercetarea științifică și metodică în domeniul logopediei. Aici lucrează profesori logopezi, medici neuropediatri și oreliști, profesori de cultură fizică medicală etc. În cadrul cercetărilor centrului vor fi cuprinși copii de vîrstă școlară și preșcolară.

Obiectivele principale ale activității experimentale și științifice ale centrului sînt stabilite în principiu pe perioade mai îndelungate de timp. În această etapă activitatea lui se axează pe studierea complexă a tulburărilor procesului de însușire a citit-serisului în primii ani ai școlarizării și asupra consecințelor imediate și tardive ale acestor tulburări asupra activității școlare. Studiarea acestei probleme, care se desfășoară într-o serie de școli din raionul 30 Decembrie al Capitalei, va oferi o perspectivă clară asupra posibilităților de integrare a muncii logopedice în procesul general de învățămînt, arătînd mijloacele eficiente pentru sprijinirea efectivă a acestuia. De asemenea, în cadrul centrului se vor experimenta metode noi, cu eficiență în practica logopedică și de certă valoare științifică, propuse în literatura de specialitate din țara noastră și de peste hotare. Totodată, centrul se va ocupa de îndrumarea metodică a activității logopedice din țară.

CONST. PĂUNESCU
logoped coordonator al Centrului experimental logopedic

O serbare

Un cor vorbește. Voci puternice rostesc limpede versurile Imnului Republicii. Peste două sute de spectatori — elevi, părinți, profesori — ascultă cu uimire și atenție. Glasurile de pe scenă răsună sonore sub bolta sălii. Cînd corul ia sfîrșit, izbucnesc ropote de aplauze entuziaste.

La prima vedere totul pare simplu, firesc: elevii unei școli dau o serbare. Spectatorul neavizat n-ar înțelege surprinderea și emoția cu care întreaga sală urmărește evoluția „actorilor” pe scenă. Programul este obișnuit: recitări, dansuri, coruri, scenete, gimnastică artistică.

Și totuși, spectacolul conține ceva deosebit care constituie, de fapt, adevărata lui valoare: actorii amatori sînt elevii Școlii speciale de surzi nr. 1 din Capitală, copii și tineri care nu aud, care credeau în primii ani de viață că o înfîmțată întâmplătoare i-a condamnat pentru totdeauna să nu comunice cu cei din jur și să nu-și poată exprima sentimentele decît prin gesturi și mimică. Școala însă i-a ajutat să-și biruiască infirmitatea, să se pregătească pentru a deveni oameni folositori societății. Iar spectacolul dat recent de acești elevi a fost o impresionantă mărturie a progreselor făcute de ei.

Timp îndelung spectatorii au privit cu admirație dansurile exe-

cutate în ritmul melodiilor interpretate la acordeon. Cu emoție au fost ascultate recitățile unor elevi din clasele I și a VII-a, iar dramatizarea basmului popular „Ridichea uriașă” a stîrnit hazul general al spectatoilor. Una dintre cele mai reușite piese din program a fost pantomima executată de elevii claselor a VII-a și a VIII-a. Prin simboluri sugestive, pline de naturalitate ei au reușit să redea atmosfera clocotind de revoltă a unui stat african care se ridică la luptă pentru a zdrobi cătușele asupririi coloniale. Remarcabilă a fost de asemenea interpretarea scenei „Prîmăvara”, ca și a programului de gimnastică artistică și acrobatică la care au participat elevii din toate clasele. Exercițiile nu au cuprins elemente cu totul deosebite dar au fost executate corect, cu o strictă coordonare a mișcărilor și au reușit să ilustreze unul din aspectele muncii deslășurate în mod obișnuit cu elevii școlii.

Evident, nu valoarea artistică în sine constituie elementul cel mai important al acestui spectacol. Ceea ce trebuie să reținem în primul rînd este faptul că, prin munca lor, profesorii școlii i-au scos pe copii din izolarea la care părea să-i condamne infirmitatea, i-au ajutat să se integreze în rîndul oamenilor obișnuși.

V. O.

Elevii Școlii de 8 ani din comuna Scinteia, raionul Slobozia, își consolidează, cu ajutorul profesoarei lor, cunoștințele de agricultură